

DOMOLJUB

Izbija vsak šetrek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v.) — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2. Naročitelna, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2.

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❁

Inserati se sprejemajo po slednjih cenah: Enostopna petstvarna (šestina „Domoljubove“ širine 24 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljenju primeren popust po dogovoru. — Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Čekovni promet poštno-hranilnega urada št. 624.797.

Štev. 40.

Ljubljani, dne 3. oktobra 1907.

Leto XX.

Proti ljudstvu ne pojde!

Z dnem 31. decembrom letošnjega leta bo umrl naravne smrti kranjski deželni zbor. Nove volitve bodo, kakor dozda vse kaže, po starem volivnem redu. Liberalci ne puste kmeta do večine, ker se ga boje. Brez skrbi. Kmet se ne bo udal in upati je, da tudi po naših mestih in trgih sreča pamet tiste obrtnike in druge meščane in tržane, ki so dozda hodili za liberalce po kostanj v žerjavico. Do večine tako sami nikoli ne morejo priti. Šestnajst kmečkih poslancev bo šlo brez dvoma pod zastavo S. L. S. Enajst bo Nemcev; liberalcev, ko bi tudi vsa mesta dobili, samo devet. Pa jih ne bodo! Zalostno je gospodarstvo v naši deželi; vse drugo napreduje, samo deželni odbor je tam, kjer je bil pred dvajsetimi leti. Vzrok temu pozna cela dežela: zveza liberalcev z Nemci.

V spomin nam prihaja zgled od naših hrvaških bratov. Vsi vemo, koliko bojev so imeli prestati zadnjih 120 let z Mažarji; sočutno gledamo, kako jih še vedno tlačijo. Koliko krvi se je že prelilo zavljo tega! Kako zanemarjena je iz tega vzroka lepa hrvaška domovina! In kje je vzrok?

Tisti je, kakor pri nas. Hrvaška gospoda, graščaki niso hoteli, da bi bil prišel kmet do pravic in veljave; zato so pa vrgli v kot svojo nekdanjo svobodo in neodvisnost in se prodali Mažarjem. Ta zgled je tako znamenit, da ga hočemo natančneje opisati.

Do l. 1779. je bila hrvaška domovina popolnoma samostojna. V vseh rečeh je odločeval samo hrvaški deželni zbor, ali kakor mu pravijo Hrvatje sabor. Kraljev namestnik je bil ban, ki je bil neposrednje odvisen od kralja. Ban je na svojo roko sklicaval sabor in potrjeval njegove sklepe. Z Mažarji so imeli Hrvatje samo skupnega kralja. Kadar je bilo pa treba kakega skupnega pogovora, n. pr. zavljo vojske proti Turkom, ali kake druge važne reči, je pa hrvaški sabor poslal dva poslanca v ogrski deželni zbor in jima natančno naročil, kaj naj govorita. Ogrji so potem o teh naročenih sklepali; noben sklep pa ni imel na Hrvaškem nobene veljave, če ni pritrdil hrvaški sabor. To je bilo kakor smo rekli do l. 1779. Tu se je pa stvar načelno izpremenila. Cesarica Marija Terezija pa je izdala naredbo, da je Hrvaška podložna ogrskemu namestništvu. Odslej so do l. 1848. imeli Hrvatje svojo višjo državno oblast na Ogrskem; njihova, prej svo-

bodna domovina je postala ogrska pokrajina. Na Hrvaškem se nihče ni zmenil za to, da bi se bil temu uprl. Nasprotno. L. 1790 je hrvaški sabor to potrdil in zraven še sklenil, da se imajo vse davčne postavbe tudi za Hrvaško odslej sklepati na Ogrskem. Tako je postala Hrvaška dekla Ogrske. O davkih, ki jih je pobirala, ni odločevala več sama, marveč to reč so imeli odslej v rokah Ogrji.

Do tega žalostnega konca hrvaške samostojnosti je pa prišlo tako-le: Hrvaški kmetje so se jeli gibati že precej zdavnaj. Upirali so se krivicam, da bi samo oni nosili vsa bremena, davke in vojsko, pravic pa ne bi imeli nobenih. Hoteli so biti prosti tlake in desetine in zahtevali so, da tudi grajščaki plačujejo davek. Hrvaški plemiči so se zbali za svoje žepe; kmetu niso marali dati zahtevanih pravic in zato so se jeli vezati z ogrskimi graščaki, kateri so bili ravnotako nasprotni kmetom, kakor sami. Ž njimi so se dogovorili, češ, združimo se vsi skupno proti kmetu, da bomo obranili svoje predpravice. Nič jim ni bilo pri tem mar, da s tem izdajajo svojo domovino, za katero je hrvaški kmet stoletja prelival svojo kri. Ko se je šlo za njihov dobiček proti kmetu, so pozabili na

svojo domovino in so sramotno vzeli nase mažarski jarem. Od tega časa dalje je zgodovina hrvaške kraljevine žalostna. Vse grozne stiske, ki so jih pretrpeli, zraven pa tudi nepopisne žmede, ki jih izkuša še danes naša država vsled ogrske samopašne oholosti, so s tem v zvezi. Ko bi bili takrat graščaki dopustili veljavo kmetu, bi bila danes Hrvaška svobodna; in ž njo bi bili svobodni tudi mi! Ogrbi nikoli ne prišli do te moči, ki jo imajo danes in Avstrija bi se mirno razvijala v blagor svojih narodov.

Hrvaški zgled je kot nalašč za naše liberalce. Tudi ti izdajo vse, kar imamo svetega, samo da bi si ohranili gospodstvo in korita zase in za svojo nikdar sito drhal. A naj ne pozabijo, da so danes drugi časi, kot so bili nekdanj. Ljudstvo je prebujeno; za državni zbor imamo splošno volivno pravico. Zato je prazno njihovo upanje. Hrbet našega ljudstva jim ne bo več za tnalno, da bi sekali na njem drva. Liberalci bi morali to sami spoznati. Toda kaj hočemo? Z butci se ne da nič narediti. Rije v svojo plat kot kozel v zelnik brez rabsodnosti. Naš zavedni slovenski kmet ve dobro, da stoji visoko nad liberalci. In če je imel socialni demokrat, kot smo zadnjič v prvem članku opisali, toliko poguma, da je svoje tovariše okregal in jih svaril, naj puste cerkev in vero pri miru, bo naš kmet tem odločnejše in tem krepkejšo ostal zvest svojim načelom, pa tudi trden v boju za svoje pravice. Tudi on svari! Če pa svarila ne bodo izdala — bo zgrabil druga, krepkejša sredstva. Pometel bo liberalne smeti z naših tal in z njimi vred socialno demokracijo, ki se jih drži za škrice.

Izobrazbi.

Napoleon.

(Konec.)

Ljudstvo ga je ljubilo, ker je premagal številne sovražnike. Prekoračil je snežene Alpe in leta 1800 premagal Avstrijce in Ruse pri Marengo v Italiji. Avstrija in tudi Angleška sta sklenili mir.

Nato je sklenil s papežem konkordat (zvezo, pogodbo) in s tem si je še bolj utrdil svojo moč. Ni pa manjkalo zarot proti njegovemu življenju, a vse je srečno zadušil in v svojem strahu in prenatujenosti je dal umoriti čisto nedolžnega vojvodo Epghien (Angien). Ta madež mu je vedno ostal.

Dne 20. maja 1804 je bil oklican za cesarja Francozov. Bil je na vrhuncu. Sam papež ga je prišel kronat. Misli bil človek, da bo sedaj miroval. A njegov nemirni, delavni in po velikih činih hrepeneči duh ga je silil: »Naprej, naprej. Premalo zemlje imaš še«.

Maščevati se je hotel nad Angleži. Tem so se pridružili Švedska, Rusija in Avstrija, kajti cela Evropa se ga je bala in se tresla pred njim.

Naposled je udaril z 200.000 vojniki v Nemčijo in prisilil Avstrijce, da so se mu udali 17. oktobra leta 1805. pri Ulmu ob Donavi. 23.000 mož, na stotine topov in drugih stvari je odpeljal v vojno ujetništvo. Grozen je bil ta poraz, a temu je sledil še hušiji. 2. decembra je potolkel Avstrijce in Ruse pri Slavkovem (Austerlitz) v takozvani bitki treh cesarjev. Cesar Franc, ki je bil dosedaj nemški cesar, je moral prepuštili Nemčijo in Italijo. To zadnje je razkosal Napoleon na več kraljevin in kneževin in jih je podaril svojim sorodnikom, ki so bili pa vsi njemu podložni. Nemčije je bil tudi vladar, dasi ne na papirju, ampak v resnici.

Nenasitljiv v svoji slavoželjnosti in osvojevalnosti je leta 1806. napadel Pruse in jih pobil pri Jeni. V Berlinu, pruski prestolnici, je izdal znameniti odlok o celinskem zaporu. S tem je vsem svojim podložnikom in zaveznikom prepovedal kupčevati z Angleško, katere trgovini je hotel s tem zadati smrtni udarec.

Imenitno je znal razdružiti vse svoje sovražnike. Ruskega carja Aleksandra, ki je bil zaveznik Prusov, je s tem odtrgal od zveze, da mu je dal prusko Poljsko in mu obljubil vladati v celi severni in vzhodni Evropi.

Sedaj je bil Napoleon vladar zahodne in srednje Evrope. A premalo je imel, njegova častihlepnost ga je gnala naprej. 1807. si je podvrnil Portugalsko, izrazil je prepire v kraljevi družini na Španskem, samo da je dobil pot, po kateri bi uklonil pod svojo peto še Španjo. Toda tu je pri globokovernem, katoliškem ljudstvu našel na silovit odpor. Cela dežela se je vzdignila proti Francozom, ki se nikakor niso mogli ustanoviti v tej deželi. Nesreča in neuspehi v Španiji so napolnili avstrijskega cesarja, da je izdal na svoje narode in nemški narod oklic, v katerem jih pozivlja na boj proti »šibi božji«. Avstrijci so se vzdignili. Nemci ne. Napoleon je vodil vojsko z Avstrijo z njemu lastno hitrostjo in neutrudljivo delavnostjo. Leta 1809. je izbruhnila ta vojska. Pet dni zaporedoma je premagal Avstrijce v malih bojih ob Donavi, toda tudi sam je izgubil do 50.000 mož. Umaknil se je na Češko, da dobi novih čet; nato pa je prodiral zopet proti Dunaju. Toda neposredno pred Dunajem pri Aspernu ga je 21. in 22. maja premagal nadvojvoda Karol. Prvič je bil Napoleon premagan. Do sedaj je veljal za nepremagljivega. Toda žalibog naši niso znali izrabiti te zmage in tako jim je Napoleon 5. in 6. julija vrnil ta poraz pri Wagramu, tudi tam blizu.

Avstrija je morala skleniti sramotni mir in takrat smo tudi in Slovenci prišli pod francosko oblast. Toda konca še ni bilo. Hrabri Tirolci pod vodstvom junaškega Andreja Hoferja so se uprli. Trikrat so spodili sovražne Francoze in Bavarce iz svoje dežele, a nazadnje so se morali ukloniti. Junaški Hofer je bil v Mantovi na povelje Napoleona ustreljen.

Tudi papežu je vzel njegove dežele, njegova samega je odpeljal v sužnjost na Francosko.

Sto milijonov ljudi se mu je klanjalo, njegova oblast je segala od severnega morja pa do konca Dalmacije, Francosko, cela Nemčija,

Španska, velik kos Avstrije, Portugalska, Nizozemska, cela Italija je klonila svoj tilnik pod njegovo peto in vendar ni bil vesel. Ni imel sina, kateremu bi vse to bogastvo zapustil. Zato se je ločil od svoje prve žene in se poročil z vojvodinjo Marijo Lujizo, hčerko našega tedanjega cesarja Franca I., ki mu je 20. marca 1811. rodila sina, katerega je imenoval »Kralja rimskega«. Naslednika je imel, kaj je hotel še več.

Še Rusijo je hotel ukloniti. Ni hotel trpeti, da bi bila na vzhodu mogočna država. Zato je še po nji iztegnil svoj roko.

Pol milijona ljudi se je na glas njegove trompete zbralo pod orožje, tudi ilirski polk, v katerem so služili naši slovenski fantje, je moral z njim. Čez Nemško in Poljsko je gnil svojo velikansko armado proti Rusom. Ti pa so se mu umikali vedno globlje v deželo, niso se hoteli spustiti z njim v večji boj. Vedeli so, da je blizu zima, najhušiji sovražnik vojske. Dne 14. septembra 1812. je prišel v Moskvo, kjer je hotel prezimiti. Toda na Ruskem je že bila sojena smrt njegovi vojski. Rusi so sami zažgali Moskvo in Napoleon je moral prezimiti pod milim nebom v mrazu in snegu.

Vrtni se je moral nazaj. Še 100.000 vojakov je imel, pa tudi tem je bila sojena smrt. Pritisnila je zima, lakota, gavrani so plavali nad to, smrti zapisano vojsko, sedli so na zmrznjene ob potu. Od zadaj pa so pritiskali zime navajeni ruski kazaki. Vsa pot je bila polna zmrznjenih in ubitih vojakov. 40.000 mož je prišlo do reke Berezine, čez katero sta bila dva mosta. Vse je drlo čeznje, kajti za hrbtom so začeli pokati ruski kanoni. Strahovit nered je vladal, reka je komaj odnašala mrtvece, ki so našli smrt v njenih ledenih valovih.

Tako je ruski sneg zagrnjal to velikansko armado s ploščem miru v večno spanje.

Prosteje so zadihali po tej nesreči vsi narodi v Evropi. Tlačeni narodi so se vzdignili in prišlo je do svetovne bitke pri Lipskem (Leipzig) na Nemškem. Napoleonova zvezda vojne sreče je zatonila. Bil je premagan. Zbežal je na Francosko.

Zavezniki so mu ponudili ugoden mir, katerega pa v svoji oholosti ni sprejel. Zavezniki so nato zasedli Pariz in Napoleon je bil odstavljen. Dali so mu ob Italiji ležeči otok Elbo v dedno last in 2.000.000 frankov pokojnine in 400 prostovoljcev je smelo z njim. Toda ni še miroval. Razni spori na Francoskem in med zavezniki so ga napolnili na Francosko. Vojaštvo je stopalo na njegovo stran. A šteti so bili njegovi dnevi. Bil je premagan pri Waterloo v Belgiji. Hotel je zbežati v Ameriko, a Angleži so ga vjeli in odpeljali na skalnati otok Sv. Helene v Južni Afriki v ujetništvo. Tu je živel do svoje smrti. Evropski narodi so živeli v miru, počasi so se celile krvave rane. Mir je vladal v Evropi. Leta 1821. pa pride novica, da je 5. maja 1821. umrl na Sv. Heleni — Napoleon kot spokorjen katoličan. Leta 1840. so ga prepeljali na Francosko in ga tam ob silni žalosti in joku ljudstva pokopali.

Še par besedi o njegovem značaju. Bil je majhen človek, meril je komaj 163 cm., eden največjih vojskovodij, hraber, zvit, samogolten. Imel je nešteto vrlin zraven je klene volje, a mnogo človeških napak. Sam se je smatral za nekaj višjega, za božjega poslanca. V začetku je bilo to res. Ukrotil je krvočno revolucijo, a njegov brezmejni pohlep po slavi in oblasti ga je dovel do padca. A bil je velik mož in francoski narod ga smatra za polboga.

V prihodnji številki »Domoljuba« se pa hočemo ozreti na razmere pri Slovencih, katere je povzročil Napoleon s tem, da je prišla večina slovenskega ozemlja leta 1809. pod francosko oblast.

Političen pregled.

DRŽAVNI ZBOR.

Listi ugibajo, kdaj se skliče državni zbor. Nekateri menijo, da bo sklican šele koncem oktobra, in ne 10., kakor se je prvotno mislilo.

AVSTRO-OGRSKA NAGODBA.

Ker so se prejšnji teden nagodbena pogajanja razbila. Ogrji pa nagodbe potrebujejo, zato se bodo bržkone pogajanja nadaljevala ta mesec v Budimpešti. Težko je prorokovati, kak uspeh bodo imela ta pogajanja. Ogrji bi nagodbo radi imeli, pa so svoje glavi in nočijo ničesar slišati o avstrijskih zahtevah. Avstrijska vlada pa tudi ne odneha in ne bo odnehala, ker zahteva samo pravico. Zato je mogoče, da se tudi v Budimpešti ne bo izvršila nagodba. V tem slučaju ne preostane drugega, kakor da se sklene le začasno nekaka pogodba med obema državnima polovicama, ki pa seveda Ogrski ne bo prinašala takih koristi, kot bi ji nagodba, če bi bila rešena v njihovem smislu. — Drugi pa pravijo, da se bodo Ogrji omehčali in izpolnili avstrijske zahteve. »Budapest« že piše v tem smislu, češ, da bi Ogrji lahko privolili v malo zvišanje kvote, ako se jih na drugi strani zato odškoduje. Toda znano je, da je bil ogrski ministrski predsednik že pri zadnjih pogajanjih za isto pripravljen, da je pa avstrijska vlada kratkoma odklonila dati Ogrom kako koncesijo. Avstrijska vlada bo bržkone pri tem stališču vztrajala in Ogrom ne bo ostalo drugega, kot podati se popolnoma — ali pa bodo brez nagodbe!

PRESTOLONASLEDNIK IN CESAR.

Vsepovsodi se opaža, da prestolonaslednik Franc Ferdinand vedno bolj posega v javne zadeve. Cesarjeva želja je, da sodeluje pri vseh važnejših imenovanjih. Prestolonaslednik se z vsemi merodajnimi političnimi osebami dobro razume. Cesar se tudi pri drugih prilikah ozira na prestolonaslednika.

NAGODBENA POGAJANJA S SRBIJO.

Pogajanja s Srbijo o trgovinski pogodbi se to leto ne bodo več pričela. Zanimanja za kako drugačno nagodbo, kakor za pogodbo z najboljšimi ugodnostmi brez priznanja na veterinarskem polju Srbiji ni ne na Dunaju, niti v Budimpešti.

OGRSKA VOLIVNA REFORMA.

Socialni demokrati delajo velike priprave za 10. oktober, ko se bo otvoril ogrski parlament. Delo se ustavi in pred zbornico se vrši velika demonstracija za splošno volivno pravico. Enako demonstracijo prirede tudi hrvaški socialni demokrati.

RUSKI MINISTER ZA ZUNANJE ZADEVE NA DUNAJU.

Na Dunaju je bival nekaj dni ruski minister za zunanje zadeve Izvolsky. Temu dejstvu se pripisuje splošno velik pomen. Prvič se gre za Makedonijo. Pred par dnevi so v Carigradu zastopniki velevladi sprejeli od Avstrije in Rusije izdelani načrt pravosodne reforme v Makedoniji, kar pomeni velik uspeh avstrijsko-ruske diplomacije v tem kočljivem vprašanju. — Obravnavalo se je tudi o rusko-angleški pogodbi. — Izvolsky bo sprejet tudi v avdienci od rumunskega kralja Karola, ki se te dni mudi na Dunaju, gotovo ne brez posebnega namena. Obravnavala bo sta o balkarskem vprašanju.

MAKEDONIJA.

Na vseh krajih in koncih se govori o reformi v Makedoniji, vendar moramo reči, da je v zadnjih treh letih to reformno delo imelo jako malo uspeha. Ni ga tedaj, da ne bi poročali o kakem spopadu makedonskih band, o grozodejstvih, ropih in umorih, ki jih morajo prestati makedonski kristjani. Kristjani trumoma zapuščajo Makedonijo, eni gredo v Srbijo, drugi v Bolgarijo, tretji na Grško, ostali pa v Ameriko. Skrajni čas je že, da se izvede pravosodna reforma, ker bolni mož ob Bosporu — Turek, je slabši kot za nič.

FRANCOSKA.

Poročali smo že o sporu med francoskimi liberalci in socialisti. Ker pa imao prvi 350 mož v parlamentu, ne žalujejo preveč po nezvestih rdečih bratcih, in odločujejo sami, kako naj se dela politika. Ker pa ne znajo nič drugega, kakor preganjati cerkev, so zopet začeli pridno »laizirirati«. — 19. pr. mes. so zapodili uršulince iz Bloisa, in karmeličanke iz Roubaixa. Senator Lecomte piše, da bo socialistom še zelo žal, ker so se ločili od radikalcev, socialist Allard pa meni, da bodo radikalci zdaj alirali.

RUSKO-ANGLEŠKA POGODBA.

Posameznosti rusko-angleške pogodbe sicer še niso objavljene, vendar je v glavnih potezih že znana. Težišče vse pogodbe je v vprašanju, katera država bi imela odločilni vpliv v Perziji. Pogodba reši to vprašanje tako-le: Perzija se razdeli v dva dela. Južni del je pod angleškim vplivom severni pa pod ruskim. Obe državi se obvezeta, da ne bosta delali druga drugi nikakih ovir, kar se tiče trgovinske ugodnosti, železniških in rudniških koncesij na dotičnem interesnem ozemlju. Rusiji pripadejo na ta način najbogatejše perzijske provincije, Anglija pa se je zavarovala proti razširjenju ruskega vpliva na perzijski zaliv. Nadalje priznava v pogodbi Rusija, da v Afganistanu prevladuje angleški vpliv. Tibet se popolnoma odtegne ruskemu in angleškemu vplivu. Značilna je v pogodbi določba, da ne sme Angleška Afganistana porabiti kot nekaka zbirališče vojaštva in orožja proti srednjeazijski ruski posesti.

NEMIRI V MAROKO.

Iz Maroko sicer prihajajo poročila, ki si mnogokrat nasprotujejo, da človek ne ve, pri čem da je, vendar sedaj prevladujejo poročila, ki pravijo, da gredo maroški nemiri k svojemu koncu. Po pristaniščih maroških so se nemiri polegli in vlada popoln mir. General Drude ima nalogo, prisiliti k miru vse maroške rodove. V ta namen se vrše že dalj časa pogajanja. Doslej so se podvrgli rodovi Uled-Zejan, Zenat in Ziaidia ter podpisali tozadevno pogodbo. Pogoji so v glavnem ti, da se izroči orožje, kaznujejo morilci in izročijo Francozom, ter da uporniki plačajo odškodnino dva milijona frankov za pristaniška dela v Kasablanki. Maroške rodove pa, ki se nečejo podvreči, bo general Drude z vojaško silo pokoril. Kaže se pa, da ne bo mnogo rodov, ki se mu bodo upali upirati. Dan za dnem prihajajo poslanci, da se pogajajo in podvržejo generalu.

Med sultanovimi četami in med uporniki se je pa vršil boj, v katerem so bile sultanove čete poražene. Uporniki so vjeli 209 sultanovih vojakov, 38 so pa odrezali glavo. Sultan Abd el Aziz se hoče pogajati s francoskim poslanikom v Tangerju, Regnaultom.

AMERIKA SE PRIPRAVLJA.

Amerika je pričela resno računati z možnostjo vojske z Japonsko. V ta namen je dala

zgraditi štiri bojne ladje, ki bi celo večje kot angleška »Dreadnought«, največja vojna ladja angleška. Amerika si hoče s tem ustvariti močno brodogovje za Tiho morje.

DALJNI VZHOD.

Potniki iz Vzhodne Azije poročajo o veliki vstaji na Koreji proti Japoncem. V celi državi vlada popolna anarhija. Po mnogih okrajih se vrše spopadi, ki se vedno bolj množijo. Le glavno mesto Söul je mirno. Zato so pa tem bolj notranji boji krvavi. Japonci požigajo vasi, japonski trgovci pa draže žito.

V Vladivostoku so zaprli deset preoblečenih častnikov-ogleduhov. Japonci zahtevajo, naj jih Rusi izpuste, a Rusija tega neče.

NEMIRI NA KITAJSKEM.

vedno naraščajo. 200 vstašev je naskočilo mesto Luičao, bili so pa odbiti. Stotnik cesarskih čet je padel. Nezadovoljstvo v okraju Kaočao vedno narašča.

Listek.

Spomini s potov in cest.

Piše Anton E.

6.

Tik ob zeleni Savi pelje kolovozna pot. Siv, težek prah leži po kolesnicah, sonce kuri čvrsto v hrbet, zrak je miren in sopren.

Tiho hodimo ob strani. Spodaj lahko šumi zelena reka svojo žalostno, dolgo pesem. Črnooblečena dekle gre z nami; otožno in brez besed stopa po ostrem kamenju, kakor bi hodila k pogrebu.

Sreča nas prijazen mož. Njegovo lice je pepelnaste barve, oči njegove žive in vesele. Gleda nas, kakor bi hotel govoriti z nami. Ti, Ivan, si ga vprašal:

»Čujte, gospod, kje bi se mogli prepeljati čez reko?«

»Čez reko? . . . Prosim, pojdite za menoj! Skozi grmovje pelje pot na brod in težko bi našli sami.«

Šli smo za prijaznim možem. Bil je vesel človek, kakor jih je malo na tem božjem svetu. Celo ti, Ivan, ki si vedno resen in nekoliko zamišljen, si se razveselil.

»Lepo in veselo je življenje tukaj ob Savi; ali ne, gospod?«

»Lepo in veselo življenje? Eh, vedite, na najlepšem kraju ostane pust in žalosten človek tak, kakor ga je ustvaril Bog. In veseljak ostane povsod veseljak, magari da ga vtaknete v najbolj pusto luknjo na svetu. Tako je tudi z menoj: povsod sem vesel . . . Poglejte semkaj! Včeraj sem čez to-le ajdo nesel utopljenca, ki smo ga dobili tamkajle na pesku. In pri tem žalostnem opravilu sem se smejal. Mislil sem: Blagor tebi, ako si v nebesih! in prav nič nisem bil otožen.«

Čez ajdo se je v resnici še videla ozka gaz. Vsi smo radovedno gledali proti kraju nesreče, le črnooblečena dekle se je obrnila na drugo stran. Prijazni mož je še enkrat stopil čez njivo in je kazal, kako je ležal utopljenec na pesku.

Šli smo naprej. Veseli mož je še vedno govoril, a nisem ga poslušal. Težko mi je bilo pri srcu, kakor človeku, ki je storil velik greh. Mislil sem na utopljenca. Revež se je najbrže ponesrečil, kakor je pripovedoval veseli mož.

V žalostnih mislih sem stopil na splav. Peljali smo se po zeleni vodi. In tedaj mi je silila kri v glavo in k srcu. Ako bi tudi jaz umrl danes v tej zeleni in globoki reki? Kako bi stopil pred svojega sodnika? — Pogledal sem čez gladino vode in zaprlo mi je sapo. Sklonil sem se k tlom. Hitro kakor blisk so hitele slike mojih grehov mimo duše. Toliko zlobne zavisti! Toliko poželenje po prijetnem življenju! Toliko trdosrčnosti proti bližnjemu!

In spomnil sem se raznih mest v katekizmu, spomnil sem se starih pridig, ki sem jih slišal in pozabil že zdavnaj, spomnil sem se zlasti največje zapovedi: »Ljubi svojega Boga čez vse!«

Kako sem izpolnjeval to največjo zapoved? O, manj sem ljubil Boga, kakor prijetno življenje, manj kakor veselje oči in življenje slasti, manj kakor srečo, večkrat celo manj kakor prazno govorjenje in smeh! — — —

Splav je zadel ob nasprotni breg. Vsi so že skočili na suho, samo črnooblečena dekle in jaz sva še stala na splavu. Ivan, ti si nama podal roke, in odšli smo tiho naprej. . . .

Šla sva po predmestni ulici, vsa blatna pod noge. Gost jesenski dež je lil. Umazani vozovi so drdrali mimo hiš in škropilo je na vse strani blato. Tesno ob zidu sva hodila.

Mestni delavci so popravljali jarke. Teža življenja se jim je brala na razoranih obrazih. Kadar je hitela svetla ekvipaža po blatu mi-

mo, tedaj so se stisnile njihove pesti, oči so žarele v ognju nejevolje . . .

»Oni se vozijo v vozovih, preoblečenih z žametom, da se niti kaplica blata ne prime svilnih oblek. Mi smo tudi ljudje! In vendar dannadan brodim blato. Zakaj morajo biti na svetu gospodje in hlapci? Ali bi ne bilo lepše, da smo vsi enaki, vsi bratje, vsi gospodje? Ako jaz brodim po blatu, naj brodi tudi moj gospod, saj je človek kakor jaz!«

Čisto po sredi ulice je stopal, skoraj do kolena v blatu, mlad fant.

»Fant zakaj orješ blato, ako ti ni treba?« se oglasi star delavec, ki strga po jarku.

»Ves svet orje po blatu; tudi gospodje, ki se gibljejo v kočijah, gazijo blato in še grie blato!« se oglasi umazani fant sredi ceste.

»Pa vendar, stopil bi k zidu, da bi te ne zijali ljudje!«

»E kaj ljudje! Naj vidijo, kako živi capin Štefin.«

»Prismoda si in ostaneš!« zamrmra stari delavec in potegne s strguljo po jarku, da mu voda oškropi hlače do pasa.

Capin Štefin pa še vedno brodi po sredi ulice.

»Čudak, ali ne?«

»Fant je pokvarjen in gotovo velik lump!« si sodil ti, Ivan.

Naenkrat se pripelje črnooblesteča kočija po sredi ulice, naravnost proti capinu Štefinu.

»Ho-óp!« zakliče kočijaž.
»Hé-he, ne boš me pregnal! Poznam, go-spo, mhm, vlačugo, ki sedi v tvoji kočiji! Hé-he, capin Štefin se ne ogne!«
»Bodi pameten, fant!« zakliče mestni de-lavec.

V istem hipu se skloni iz okna kočije blede gospa; zlata zapestnica ji zablščí na roki.

»Kočijaž, kar poženite! Lump je sam kriv, ako se ne ogne.«

Kočijaž je švignil z bičem po vrancih.

»Hi-i!«

Konja sta zadela ob fanta ki je pal na tla. Kočijaž je ustavil.

Gospa zopet pogleda skozi okno. V jezi ji zablškalo oči.

»Kje je policaj? Kočijaž, pokličite poli-caja! Lump mora v zapor! Hoj, policaj!«

Vsa rdeča je postala gospa od jeze.

Izza vogla je prišel policaj. Zgrabil je fanta, ki je bil le nekoliko ranjen na desni roki in ga je odpeljal. Tedaj pa se je zasmela gospa in je tlesnila z rokami.

Kočijaž je pognal in zdrdrala je ekvipaža, da je škropilo blato na vse strani.

(Koniec prih.)

Razgled po domovini.

Smrtna kosa je pokosila pretekli teden duhovnika v najlepših mladostnih letih. V Kropi na Gorenjskem je umrl na svojem domu č. g. Lenart Zupan. Rojen je bil 4. novembra leta 1873, v mašnika posvečen 22. julija 1897. Služboval je v Planini, v Šmarju in na zadnje v Trziču. Tu se ga je polotila nevarna bolezen, za katero je polagoma hiral. Iskal si je zdravje v Kandiji, a odšel je brez upa. Gospod ga je hotel k sebi. Preteklo soboto, dne 28. septembra, so izročili njegovo truplo materi zemlji. Naj počiva v miru!

Vročinska bolezen je ponehala v Ljubljani. Pač pa je še nekaj bolnikov v Postojni, v Zatičini in v ribniškem okraju. V Št. Vidu pri Zatičini je obolel tudi ondotni zdravnik dr. Repič.

Osemdesetletnico je obhajal pretečeni petek presvetli knez Ernest Windschgratz na Bledu. Slavljencec je kljub visoki starosti še čil in čvrst. Udeležil se je tudi naših slovenskih katoliških shodov v Ljubljani in pri vsaki priliki rad pokaže ljubezen do naše domovine, do našega ljudstva in do napredka katoliške misli med Slovenci. Slavljencu kličemo: Še na mnoga leta!

Osebnost vest. Za kaplana v Breznici na Gorenjskem je nastavljen novomašnik gospod Josip Bambič mesto obolelega pesnika gospoda A. Medveda, ki gre v pokoj in se naseli v Kamniku.

Krščansko-socialna zveza v Ljubljani je imela v ponedeljek, 23. pr. mes. sejo, kateri se je poročalo o ustanovitvi novih društev v Vodmatu pri Ljubljani, Zagradcu, Ambrusu in Mošnjah ter v ljubljanskem Trnovem. Vsa društva so se sprejela v »Zvezo«. — Desetletnico katoliškega rokodelskega društva na Vrhniki sprejema »Zveza« v svoj program. Vršila se bo prihodnje leto. — Zveza prične redna predavanja prihodnji torek, 8. t. mes. Ze sedaj opozarjamo ljubljance na ta važna predavanja ki se vrše v zvezinih prostorih v »Unionu«. Knjigovodski tečaj se bo vršil ob sredah. Čas se naznani, Istotako bo priredila »Zveza« socialni kurz in govorniški tečaj.

V Trbovljah se je ustanovil v nedeljo, dne 22. septembra, v ondotnem katoliškem delavskem društvu telovadni odsek. Oglasilu se je že več za telovadbo navdušenih mladencev. Na zborovanje je došel iz Ljubljane gospod knjigovodja Podlesnik.

+ Sramotenje papeža in krščanske vere. »Slovenski Narod« je priobčil podel članek proti papežu, ki ga sramoti na vse mogoče načine. Očita mu, da je v mladih letih krave pasel, da je najhujši sovražnik vede, da z bičem tolče po vernikih itd. Hribarjevo glasilo dalje piše o papežu, da ni »nič več in nič manj kakor vsak drug duhovnik«; trdi, da je v »takoimenovanem« svetem pismu »vse polno zmot« ter da je »znanost dokazala, da sveto pismo ni božje razodetje, ampak le človeško delo«. Vse to, kar sveti oče v svoji encikliki obsoja, proglašja »Narod« naenkrat kot nezmotljivo pridobitev znanosti. Največja lopovščina je pa v tem, da je članek podpisan: »Katoliški duhovnik«. Samoobsebi je umljivo, da noben katoliški duhovnik ni pisal takega grdega članka, ki kaže že kar besno sovrašstvo do vsake vere. To je zopet donesek k Hribarjevemu »krščanskemu demokratizmu«. Člani »Jugoslovanskega kluba« naj si prečitajo ta članek in naj odgovore, ali morejo sedeti skupaj z zastopnikom takega poganskega svetovnega naziranja! Naročniki »Slovenskega Naroda« pa, ki trpe tak list v svojih hišah, naj se globoko sramujejo, kajti pošten človek ne more biti naročnik takega glasila!

»Kmečka zveza« za ljubljansko okolico je imela, kakor smo v zadnjem »Domoljubu« na kratko omenili, dobro obiskan shod na Dobrovi pri Ljubljani. Shod je otvoril gospod nadučitelj M. Rant. Govoril je dr. Lampe o podrobnem programu »Kmečke zveze«. Opozorjal je tudi na korist novoustanovljene domače posojilnice in na ugodnosti pri konverziji intabuliranih dolgov na nižje obresti ali na amortizacijo. Govornik je razkrinkal gonjo »svobodomislecev« in liberalno učiteljstvo, ki se je izreklo za »svobodno« ali brezversko šolo. Bilo je soglasno sklenjeno: Ker

se je slovensko liberalno učiteljstvo izreklo za brezversko svobodno šolo, se naj vsi krajni šolski sveti pri nameščevanju učiteljev dobro pouče, ali so dotični člani liberalne ali krščanske zveze. Odločno se naj protivijo, da bi bil nastavljen učitelj ali učiteljica iz liberalne učiteljske zveze in naj zahtevajo povsod, da se nameščajo samo krščanski učitelji in krščanske učiteljice. Za dež. zbor kranjski se zahteva volivna reforma, po kateri dobi slovensko ljudstvo večino. Vsi člani »Kmečke zveze« se zavežejo, da pri prihodnjih deželno-zbornih volitvah ne dajo svojega glasu nobenemu kandidatu, ki se ne zaveže, da bo z vsemi silami delal na to, da se doseže taka volivna reforma po kateri pridejo zastopniki kmečkega ljudstva v večino.

Slovesnost na Gradu pri Mirnu na Goriškem. Kakor že naznanjeno, vršila se je tridnevna v romarskem svetišču žalostne Matere Božje na Gradu pri Mirnu, in sicer v soboto, nedeljo in ponedeljek, 21., 22. in 23. septembra. Obhajala se je namreč 150letnica svetih stopnic in 50letnica ob cesti, ki pelje na prijazni griček takoimenovani »Grad« postavljenega križevega pota. Kapelice križevega pota so bile čedno osnažene in prenovljene, enako tudi veličastna cerkev na Gradu je kazala marsikatero noviteto. Romarjev je došlo že v soboto na tisoče iz bližnjih in daljnih krajev, največ ljudstva pa je bilo zbranega v nedeljo pri pontifikalni maši ob 10. uri, katero je daroval ob asistenci stolnega prošta msgr. Faiduttija, monsignorov Lukšiča in Castelliza in preč. duhovščine prevz. knez nadškof Frančišek Sedej. Pri pontifikalni maši je pel pevski zbor društva »Zvezda« iz Sovodeni-Rubij v družbi z mirenskimi pevci. Romarjev je bilo te dni nad 15.000; obhajancev na nedeljo nad 1800.

Vse pošteno časopisje se zgraža nad tolovajstvom, ki so je uprizorili poslušalci istrskega poslanca Mandiča nad poročevalcem »Slovenca« g. Terseglavom. Le Mandič ni našel besede, da bi bil obžaloval ta lopovski napad. In vendar hoče on delovati, da se zdru-

žijo Jugoslovani v enoten klub. Je-li on sposoben za to delo!! Istrski volivci bodo vedno bolj spoznavali gospoda Mandiča, Tudi prav!

Svobodna šola in dijaštvo. Na shodu narodno-radikalnega dijaštva v Celju, kojega so pozdravili tudi dr. Kukovec, general Narodne stranke, poslanci Roblek, Ježovnik, mariborski odvetnik dr. Rosina in na katerem je bil tudi Hribar iz Ljubljane, se je obravnavalo tudi o svobodni šoli. Da se spoznamo, treba nam je navesti par stavkov iz govora o tem predmetu. Dijak Zalar je govoril: »Hočemo, da imej učiteljstvo svobodo prostega gibanja. Znanost se ne more prilagoditi v nobenem oziru verskim legendam (bajkam). Danes pa v eni uri podere katehet, kar je profesor po dolgem trudu s težavo sezidal. Zato mora svobodna šola zahtevati ločitev šole od ortodoksne (pravega) cerkvenega verstva. Svobodna znanost in konfesionalno verstvo se nikdar ne dasta spojiti. Edino logična posledica je: divorcons (ločimo se!) — Dijak Munda je zahteval, da se odločno zastopa ločitev cerkve od šole. Priporoča tudi ustanovitev samostojnega slovenskega društva svobodna šola. — Ko so bili vsi dijaki na ta način pripravljani, predlagala in sprejela se je resolucija, v kateri se narodno-radikalno dijaštvo pridružuje agitaciji za svobodno šolo in zahteva ločitev cerkve od šole. Tako govori dijaštvo, katero »Narodna« stranka s ponosom imenuje svoj naraščaj!

Liberalci proti šolskim sestram. Kako strupeni nasprotniki so slovenski liberalci, ki so si prilastili vodstvo Ciril-Methodove družbe, šolskim sestram, so pokazali pri otroškem vrtcu v Gaberju pri Celju. O tem poroča »Slovenski Gospodar« sledeče: »Minolo zimo je sklenila občina okolica Celje otvoriti v Gaberju otroški vrtec pod pogojem, da ga vodijo šolske sestre. Stanovanje in učila naj preskrbi občina, učiteljico pa naj bi plačevala družba sv. Cirila in Metoda. Izvršitev tega sklepa je občinski odbor izročil liberalnemu odborniku dr. Božiču. S tem je postavil, kakor pravimo, kozla v zelnik. Vrtec bi se imel otvoriti že spomladi in takrat bi dobila službo vrtnarice gotovo šolska sestra, ker je bila družba sv. Cirila in Metoda še v rokah krščansko mislečih mož. Toda dr. Božič je stvar tako dolgo motal, da je prišla družba sv. Cirila in Metoda v liberalne roke. Sedanje vodstvo te družbe je izjavilo, kakor se govori, da ne mara šolske sestre in da ji ne da nobene plače. Sedaj je dr. Božič na svojo roko kar hitro otvoril vrtec. Šolskim sestram je pravil, da je za nje, delal pa je proti njim. Njegov tovariš profesor Jošt pa je povedal resnico. Agitiral je namreč za vrtec in pravil ljudem, da je on in njegova stranka, tedaj tudi dr. Božič, proti šolskim sestram. Za šolske sestre so, tako je govoril, samo duhovniki. V odboru občine okolica Celje so modri, izkušeni možje. Ali nimajo toliko moči in poguma, da bi se ustavili samovoljnemu postopanju mladega, nezkušenega liberalnega dr. Božiča? Ali je dr. Božič več kot župan in občinski odbor, čeprav nič ne ve, kaj se v Gaberju godi? Treba je odločno nastopiti proti dr. Božiču in njegovemu pomagaču tajniku Percu.« — Na vsak način bodo napravili prej ali slej tudi po drugih zavodih, na katerih podučujejo narodne šolske sestre. Za to nam jamčijo liberalni odborniki Ciril - Methodove družbe notar Hudovernik, advokat dr. Novak in dr. Žerjav.

»Zapisnik uslužbencev.« »Katoliška bukvarna« je založila novo tiskovino za vpisovanje uslužbencev, kakor to zahteva novi obrtni zakon. Tiskan je zapisnik na trpežnem papirju v malem formatu in stane pola 6 h.

Izvoz krajskega zelja. Za po vsem svetu sloveče kranjsko zelje je bila letos v šentvi-

ški okolici in na Posavju izredna dobra letina. Zelje je vsled ugodnih vremenskih razmer nenavadno čvrsto in zdravo ter kakor nalašč za izvoz pripravno. Na železniški postaji v Vižmarjih ga dan na dan nalože po en ali dva vagona v Trst, Laško, Levanto ali Egipet. Ta kupčija se baje prav dobro izplača.

Dolžnost zglasitve črnovojnikov. Vsi v mestnem okolišu stanujoči črnovojniki, ki so služili v stalni vojski v vojni mornarici, deželni brambi (vštevši tudi njih nadomestne rezerve) ali v orožništvu, kakor tudi drugi črnovojniki, čeprav niso služili, ki pa so določeni za slučaj sklicanja črne vojske za posebno službovanje, in ki imajo v ta namen posebne namembnice, se imajo v dobi od 10. do vštete 19. oktobra t. l., od 8. do 12. ure predpoldne osebno zglasiti pri mestnem magistratu v pisarni vojaškega referenta, II. nadstropje, sobna št. 9. Prinešiti pa morajo svoja izkazila, to je: črnovojniško knjižico, oziroma namembnico, oprostnico ali izpustnico s seboj. Dne 10. oktobra se morajo predstaviti, oziroma zglasiti leta 1865 rojeni črnovojniki; 11. oktobra letnik 1866; 12. oktobra letnik 1867; 14. oktobra letnik 1868; 17. oktobra letnik 1869; 16. oktobra letnik 1870; 17. oktobra 1871; 18. oktobra letnik 1872; 19. oktobra letnik 1873. In vsi mlajši letniki črnovojnikov. Oni črnovojniki pa, ki se zaradi nepremagljivih ovir ali verjetno dokazanih, zelo nujnih rodbinskih ali osebnih razmer nikakor ne morejo zglasiti v prej omenjenih dneh, se imajo naknadno predstaviti v gori označenem uradu dne 25. oktobra t. l., med 8. in 12. uro dopoldne. To dolžnost zglasovanja velja tudi za nekdanje častnike. Kdor zamudi ali opusti predpisano zglasitev, se kaznuje z denarno globo v znesku 4 do 200 kron.

Sorška alera pred sodiščem — končana. Pred tednom se je dostavil odlok obsojencem iz sorške afere, ki so prosili za pomiloščenje. Pomiloščena sta Vencel Bukovec in Marija Bukovec, ki sta bila obsojena na tri, oziroma na dva dni zapora. Dalje sta pomiloščena Ana Dolinar in Jurij Oman, ki sta bila obsojena na pet, oziroma na deset dni. Za pomiloščenje so prosili tudi Ivan Luštrek, ki je bil obsojen na tri mesece, Franc Bukovec, ki je dobil 10 tednov in Andrej Dolinar, obsojen na deset dni, a ti niso pomiloščeni.

Ponesrečil se je pred dobrim tednom v Borovnici 27letni zavirač Ignacij Merezeni, stanujoč v Šiški. Ko je stopil iz tovornega vlaka, je v trenutku pripeljal mimo pomožni stroj, ki je Merezina podrl na tla in mu prerezal život. Ponesrečenec je bil oženjen in zapuščal nepreskrbljenega otroka in vdovo.

Morilec Ljubljankne Malči Altmann se je obesil. V državi Illinois v Ameriki je bil obsojen John Krulc radi umora, ker je ustrelil svojo nezvesto ženo Malči Krulc, rojeno Altmann, na zapor v nedoločeni čas. Krulc je bil radi te obsodbe tako potr, da se je v ječi obesil. Ako bi se bil v ječi dobro obnašal, bi ga bil smel sodnik čez eno leto pomilostiti.

Vse somišljenike prosimo, naj nam točno poročajo o vsem gibanju in delovanju naših »Kmečkih zvez«. »Domoljub« je glasilo »Kmečkih zvez« — tako je bilo sklenjeno — zato se naj obvešča uredništvo o vseh zborovanjih.

Vera in izobrazba. Pod tem naslovom je prinesel »Primorski List« mal člančič, ki ga tu prinašamo, ker se nam zdi zelo primeren tudi za naše razmere. Glasi se: »Liberalci se norčujejo iz našega ljudstva, ker je udano Kristusovi veri. »Soča«, »Primorec« in »Slovenski Narod« pišejo o »nezavednih kmetih«, o »duševni revščini« itd. Po tistih krajih, kjer je ljudstvo volilo krščanskega kandidata, očitajo mu, da je vdano šnopsu in da je pro-

padlo. Bili smo in ostanemo odkriti sovražniki žganjpitja in ga hočemo omejiti. A liberalcem ni na tem, oni s tem le zasramujejo naše ljudstvo, ki je še verno. Navadno liberalci govore prikrito. O klerikalstvu kriče, mislijo pa katoliško cerkev, o pomanjkanju omike tožijo, s tem pa blatijo katoliško vero in širijo napačno izobrazbo: pišejo o samostojnosti in neodvisnosti kmeta — kakor zadnje čase tudi naši novi prijatelji »agrarci« — na umu pa jim je le neodvisnost od katoličanstva. Naše ljudstvo pa dobro ve, da je prva reč — naša vera. Naše ljudstvo hoče postati svobodno in neodvisno; a dobro ve, da pravi svobodi in pravi neodvisnosti so edina podlaga katoliška načela. — Naše ljudstvo hoče napredovati v znanju in gospodarstvu, v politiki in splošni omiki; toda prepričano je, da je to mogoče le v trdni verski zavesti. Visoke cilje imamo, poguma je dovolj v naših srcih za delo in boj; a ne damo si vzeti prepričanja, da je krona vseh naših misli in želja — naša vera. Časi so resni. Sovražniki vere se združujejo povsodi. V Pragi so se zbrali takozvani svobodomisleci. Zahtevali so, da se razkristjani naša družba. Naši liberalci doma od »Slovenskega Naroda« in »Eđinosti« do »Primorca« so hvalili te ljudi, med katerimi je bilo tudi nekaj odpadlih duhovnov. Torej tudi doma so naši liberalci za razkristjanjenje. Kadar so volitve, so najboljši »kristjani« Na shodu teh svobodomislecev so bili zastopani tudi slovenski dijaki v Pragi, med temi jih je mnogo Goričanov. Doma v Gorici imajo visokošolci društvo, ki se zove »Adrija«. To društvo ima namen širiti med ljudstvo izobrazbo. Poglejmo, kaka naj bi bila ta izobrazba. V soboto so ti študentje imeli shod, na katerem so izjavili, da sprejmejo medse vsakega dijaka, le klerikalnih, to je katoliških ne. S tem je povedano jasno, kakli so njihovi nameni. Mi se tega ne bojimo, ker imamo pred seboj jasen cilj. Ne smejo nam biti za zgled francoski katoličani, ki se nočejo udeleževati delovanja v javnosti. Pri volitvah so brezverci izdali geslo: proti veri; katoličani pa so ostali doma. To je brezvestno. Naši cilji so drugi! Na delo torej! Ustanavljajmo vsepovsod izobraževalna društva in širimo po njih izobrazbo med ljudstvom. V »Kmečkih zvezah« pa naj goji naš dobri kmet stanovsko zavednost. Polje je odprto. Kdor ljubi svoje slovensko ljudstvo, naj se nam pridruži in pomaga v našem smotru; na verski podlagi izobraziti in gospodarsko dvigniti naš narod.

Veliko ljudsko veselico priredi v nedeljo 6. t. m. pevsko društvo »Ljubljana« v vseh spodnjih prostorih hotela »Union«. Na sporedu je petje, godba, srečolov i. dr. Za srečolov so darovali klub »Narodovemu« bevska-nju ljubljanski trgovci mnogo krasnih daril. Vabimo somišljenike na to ljudsko slavnost, pri kateri bo pel tudi mešani zbor g. Rusa iz St. Vida nad Ljubljano.

Živinorejska razstava. Živinorejska zadruha za selško dolino priredi v petek, dne 4. vinotoka t. l., živinorejsko razstavo v Selcih. V naši deželi je v tej dolini začela živinoreja najbolj napredovati in živinorejska zadruha deluje posebno na rejo čistega pincgavskega plemena, ki je posebno ugodno za mlekarstvo, je potreba, da se živinorejci s pomočjo razstave pouče o umni živinoreji ter za njo vzpodbujajo. Na razstavo je pripuščno privedi bike, krave do petega leta in teleta v starosti od treh mesecev dalje; živina more biti čistega pincgavskega plemena. Za lepo živino je določenih več daril v denarju in častnih diplom. Razstava se otvori ob deveti uri dopoldne. Po ogledovanju živine bode poučno strokovno predavanje o umni živinoreji s posebnim ozirrom na razstavljeno živino. Ob tej priliki je tudi živinski semenj, da

bode kupcem dana prilika za dober nakup plemenske živine. Prilika dobe dana živinorejcem, da si bodo lahko ogledali vzorni hlev in gnojišče. Po zaključeni razstavi bo banket z godbo. Dne 4. oktobra bodo pri vseh jutrajnjih vlakih na škofieloškem kolodvoru pripravljene skupni vozovi, ki dospo v Selca ob eni uri. Kmetovalcem, ki se zanimajo za živinoreje, se toplo priporoča, naj se te razstave udeležijo v obilnem številu.

Vodstvo Slovenske Ljudske Stranke je v svoji seji dne 26. sept. poleg raznih drugih sklepov согласно sklenilo, izreči javno svoje ogorčenje nad nečuvstvenimi dogodki, ki so se vršili v nedeljo 22. sept. v Ricmanjih v sramoto vsemu slovenskemu narodu. Vodstvo Slov. Ljudske Stranke izreka svoje začudenje nad obnašanjem poslanca Matka Mandiča, ki ni našel nobene besede, da bi preprečil ali obsojal tolovajski napad svojih političnih somišljenikov na »Slovenčevega« poročevalca ter izjavlja, da vsled tega ne zaupa njegovim besedam, da bi resno hotel delati za zedinjenje jugoslovanskih poslancev v državnem zboru.

Dragoceno darilo je dobila pred kratkim podružna cerkev Sv. Vida, župnija Brdo pri Lukovici. Gosp. C. podaril ji je umetno izdelan, dva metra visok krstni kamen iz samega kararskega marmorja. Ta kamen bi bil v kras vsaki stolni cerkvi. In če povemo, da je veljal darovalca 6.000 gld. ali 12.000 kron — smo dovolj povedali!

Cena letošnji rebuli. Pri zaupnem razgovoru gg. županov in podžupanov in drugih posestnikov iz Brd, se je sklenilo glede cene letošnji rebuli priporočati srednjo ceno, to je 40 kron hektoliter ter naj navadni nameček odpade.

Novo orglje je dobila župna cerkev v Gorenjem Logatcu. Blagoslovil jih je stolni kanonik ljubljanski veleč. g. dr. Andrej Karlin.

Vstop letošnjih novincev. Novinci redne vojske, vojne mornarice in deželne brambe se imajo predstaviti dne 15. oziroma 16. oktobra, pri pristojnem okrajnem dopolnilnem poveljstvu ob 7. zjutraj v svrhu nastopa aktivne službe. Enoletni prostovoljci pa nastopijo svoje službovanje direktno pri svojih polkih že 1. oktobra. V slučaju, da bi kak spomlad v vojake potrjeni mladenič ne dobil pravočasno pozivnice, je dolžan — da se izogne zlim posledicam — tudi brez pozivnice zglasiti se za aktivno službovanje, na kar se novinci s povdarkom opozarjajo. — Nadomestni rezervisti so dne 3. oktobra vpoklicani.

Občinske volitve v Trzinu so se vršile pretečni teden. V III. razredu so zmagali Slovenci. V prvem in drugem razredu so zmagali Nemci; v prvem razredu z 18 proti 12 glasovom, v drugem s 7 proti 3 glasovom. Proti izvolitvi v prvem razredu se vložil rekurz.

Dobavni razpis. C. kr. trgovinsko ministrstvo naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da si namerava c. kr. ministrstvo za domobrambo pri malih obrtnikih zagotoviti različne oblačilne in opravne predmete, kakor: vsakovrstne čevlje, bluze, hlače, jermena, taške i. dr. Dobave se morejo udeležiti kot člani prestojne, na podlagi obrtnega reda obstoječe obrtne zadruga ali kot člani kake obstoječe ali se snujoče pridobinske zadruga, ali pa tudi samostojno. Ponudbe je najkasneje do 18. novembra 1907, 12. ure dopoldne pri c. kr. ministrstvu za domobrambo na Dunaju vložiti. Razglas, obsegajoč vse tozadavne podrobnosti, je v pisarni trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani na ogled.

Važno za naša slovenska dekleta. Mno-go naših deklet odhaja z dežele v razna mesta v službo. Veliko število jih je tudi na Dunaju.

Prigodi se mnogokrat, da pridejo dekleta v službo k popolnoma brezverskim in judovskim družinam, kjer ne morejo hoditi k sv. maši in prejemati sv. zakramenta. Ne vedo si pa pomagati, kako bi prišle k vernim krščanskim rodbinam, ker nimajo nikogar, da bi jim svetoval. Na Dunaju je letos pomanjkanje dobrih služkinj. — Opozarjamo slovenska dekleta na to-le: Aka pride kaka deklica iz domovine na Dunaj v službo, naj ne pozabi se obrniti na slovensko, katoliško izobraževalno društvo »Straz«, kjer bo dobila primernih nasvetov in pouka; dobro je, ako se more izkazati s priporočilnim pismom od domačega dušnega pastirja. »Straža« ima svoje prostore v VI. okraju Liniengasse št. 38, pri gosp. Petermanu; g. predsednik »Straže« pa stanuje v VI. okraju Gumpendorferstrasse 104, II./10. — Omenjamo še, da imajo najboljši uspeh oznanila v krščansko-socialnem listu »Reichspost«. Upravništvo tega časopisa se nahaja v VIII. okraju Strozsigasse 42. Toliko v pojasnilo. Dobro in hvaležno, bi bilo, ako ponatisnejo te vrstice tudi drugi katoliški listi.

Opozarjamo naše naročnike na ameriška pisma, ki jih bo zopet priobčeval »Domoljub«. Naši vrli ameriški rojaki nam od vseh krajev pošiljajo zanimiva poročila. Uredništvo se jim najtopleje zahvaljuje in se še nadalje priporoča.

»Slovenski Narod« in krščanski učitelji. Dobil sem nedavno par števil »Slovenskega Naroda« v roke inbral poročilo o Slomškovem zborovanju pod: klavarno — klavarno. — Res klavarno je to poročilo »Slovenskega Naroda«. Prvi dan naštel je klavrni poročevalac kakih 30 učiteljev in do 33 (ali koliko) učiteljc. No, to bi že nekaj bilo, a drugič našteje jih 15. Zakaj ni še v tretje štel, znabiti bi jih bilo kakih 5? Mežnarje itd. jih zove, v znani oliki bi jih lahko imenoval osle ali celo tatove itd., a zato še vse to ni res, kar mu njegova zmešana pamet narekuje. In kaj so mežnarji, mar kake barabe? Saj mežnar bo vendar nazadnje vaše plemenite kosti v zemljo spravil, je tedaj tudi potreben, bolj kot »Narodove« čenče. Jako je pa pisec ravno svoje pristaše v piko zadel, rekši, da so Slomškarij kruhoborci, saj ravno iz kruhoborstva so liberalni učitelji v vaš tabor pristopili v nadi, da jim bo dr. Tavčar in zdaj pane Hribar stotake delil. To so pravi kruhoborci, sicer ne bi bile nastale te stranke. Sicer pa vprašam: kdo ni danes več ali manj kruhoborec? Ali vi zastoj vganjate take kozle po »Narodu«? Pri taki draginji moramo se boriti za vsakdanje življenje kakor vi. Ne mislite, da ne vemo, za kaj se vam gre. Upamo, da ne bo dolgo, ko bodo vaši napredni tudi v našem taboru in postanejo — kaj ne mežnarji, — ha — se poznamo. Zabavljaj lahko vsaka baraba, k temu ni treba študij, zato je vaš posel lehak. Res klavarno!

Zlobnost liberalnih listov. »Gorenjec« in »Slovenski Narod« sta pred nekaj dnevi prinesla pikantno novico, da je kaplan Zabret od fantov izprešal denar in od »Zadružne zveze« dobil 1500 kron na poročito »nekega« zaplanega kmetiča ter s tem denarjem pobegnjl v Ameriko. Seveda to niti v najmanjši pikici ni res, tudi ni res, da bi bil kaplan Zabret kdaj dal najmanjši povod k taki govorici. Res pa je, da kaplan Zabret službuje v Št. Vidu nad Ljubljano in ima tam kot načelnik hranilnice in posojilnice, kot načelnik krajnega šolskega sveta, kot blagajnik pri mladeniški organizaciji in pri dveh močnih in pridno delujočih »čebelicah« z denarjem precej opraviti in tako z ljudstvom mnogo stika. Vse se torej, kam je namerjena ost take novice. A prepričani smo, da gospod kaplan vsled takih lažij po liberalnih listih pri šentviškem ljudstvu ne bo izgubil prav nič zaupanja. K tem vrsticam naj pripomnimo samo še to, da se je šentviški nad-

učitelj Žirovnik po Ljubljani sprehajal v družbi z Malovrhom urednikom »Slovenskega Naroda« prav tisti dan, ko je »Narod« prinesel ono novico, in da je ravno isti Žirovnik zvest naročnik »Slovenskega Naroda« in »Gorenjca« in da ta dva liberalna lista posojuje po Št. Vidu. Pojasnila k temu ni nič treba.

Pasji kontumac je bil v kamniškem okraju (in sicer v sodnem okraju Brdo-Podpeč), zadnji čas podaljšan za dobo treh mesecev.

Krasnega bika pingavske pasme, težkega nad 1000 kg prodaja »Živinorejska« druga za Selško dolino«. Ogleda se lahko pri g. Fr. Demšarju, županu in posestniku na Zallogu, ali pa dne 4. oktobra t. l. o priliki premovalja goveje živine v Selcih, katero je pridila živinorejska zadruga za selško dolino.

Iz Preserja, 27. septembra. Nne 30. julija t. l. je bila pri nas volitev občinskega odbora, h kateri so naši posili-liberalci« vse skup zbornali, kar leze in gre. Vkljub temu in pa, da se je pristahev Slovenske Ljudske Stranke radi silnega dela komaj tretjina volitve udeležila, so liberalci popolnoma propali. Niti enega odbornika niso v odbor spravili. Pa ta blamaža jim ni bila zadosti. Iskali so še druge, in protest vložili proti volitve. A deželna vlada jih je temeljito poučila, da so vsi njihovi ugovori neutemeljeni ali brezpomenbni in odredila, da se ima volitev starešinstva takoj vršiti. Ista je bila razpisana na 21. septembra. Županom je bil izvoljen dose-danji župan Anton Kobi. Ker pa ni hotel radi svojih obilnih opravkov volitve sprejeti, je bil pri drugi volitvi za župana izvoljen Janez Rogelj, posestnik v Preserju. Svetovalci so: Anton Kobi, Matija Jerina, Franc Trojar, Janez Debevec, Martin Šuštar, Jožef Mazi, Jakob Šuštaršič in Franc Kržič. Odstopivšemu županu izrekamo zahvalo za trud, ki ga je imel za blagor občine, novemu pa želimo, da bi korakal po potu, ki mu ga je začrtal njegov prednik gospod Kobi. Liberalcem pa in zlasti njih preroku naše odkritosrčno sožalje, da so o sv. Jakobu, v največji vročini, tako korenito pozeblji. Pač znamenje, da nimajo življenjske moči v sebi. Ne moremo pomagati!

Ij »Slovensko gospodarsko in izobraževalno društvo« za Trnovo in Krakovo v Ljubljani vabi svoje somišljenike in somišljenice, da se vse udeležijo velike ljudske veselice »Ljubljane« dne 6. oktobra v »Unionu«. Vstopnice po 30 krajarjev so v predprodaji pri g. Kotniku na Opekarški cesti.

Dva čudna slučaja. Z Goriškega nam poročajo: Vsem je še v žalostnem spominu nesreča, ki se je zgodila pred dobrim tednom na Viču v Ljubljani, ko je brzovlak povozil dva človeka, med njima Antona Murovca iz Šempasa na Vipavskem. Predno je šel Murovec z doma v Ljubljano zidat, je v prepriu svojega očeta vrgel čez cesto v jarek. Ob tednu se mu je pripetila že objavljena nezgoda, da ga je vlak na Viču zgrabil, pa ne zmečkal, kakor tovariša, ampak ga mrtvega vrgel čez cesto v — jarek. Še en tak slučaj! Kakor smo že poročali, so dne 20. t. m. štirje Šempasci v trnovskem gozdu sekali drva. Eno uro za Krnico so posekali debelo bukev. Medtem, ko je bukev padala in so jo opazovali, kam bo padla, pade močna veja mladeniču Antonu Dolžaku tako nesrečno na glavo vrh temena, da se je hipoma nezavesten zgrudil na tla. Tovariši so ga v bližnjem kalu izprali in ga spravili zopet k zavesti. Proti večeru so ga peljali v bolnišnico v Gorico. Toda ponoči je zopet izgubil zavest, trpel hude bolečine in drugi dan ob 11. uri dopoldne je — izdihnil. V ponedeljek zvečer so ga pripeljali v roistni kraj k zadnjemu počitku. Ves Šem-

pas govori o tem slučaju, češ, da ni slučaj. Letošnje poletje je namrač mladenič pri neki priliki v večji družbi, dvignivši utež 5 kg, zagrožil: »To vržem na župnika, da mu sploščimo črepinjo!« In nenadoma je bila njemu sploščena črepinja.

Gorenjske novice.

Dobrovske novice.

g **Zdravstvo** je med ljudmi dosti povoljno, hvala Bogu! Pocepalo je pa med poletjem nekaj goveje živine in precejšnje število prašičev.

g **Shod.** Dne 22. septembra je bil pri nas dobro obiskan shod »Kmečke zveze za ljubljansko okolico«. Udov šteje pri nas ta zveza z današnjim dnevom že 113; skupno se jih bode pa še vsaj toliko pridobilo, kadar vsi zaupniki storé svojo dolžnost. Na tem shodu govoril je p. n. gosp. dr. Evgen Lampe skoz celo poldruugo uro in nam je temeljito pojasnil korist »Kmečkih zvez« za vsestranski napredek. Opisal nam je do dobra politični položaj, dosedanje zakonodajstvo in kritične davčne razmere. Davčna postava se mora preurediti. Dandanes gre za davek celih 22 $\frac{1}{2}$ % vseh pridelkov v davkarijo. Postava o osebni dohodnini je samanasebi popolno pravična; izvršuje se pa vselej ne tako, da bi bila osebna dohodnina tudi za vsak slučaj pravično odmerjena. (Kritičnih izglede v tem oziru se nikjer ne manjka; tudi pri nas se dobe. Op. pis.) Posestva se morajo razbremeniti in dolgovi konvertirati. Povedal nam je o grozni teži dolga, ki leži na ramah kranjskega prebivalstva. Pojasnjeval nam je uničevalne namene socialne demokracije ter se dotaknil v krepkih stavkih tudi shoda »svobodomiselnih«, ki so ga imeli pred kratkem v Pragi; njihove satanske namene in ostudne napade na sv. Očeta papeža, cerkev, krščansko šolo in zakrament sv. zakona je krepko ožigosal. Opisal je korist domače posojilnice in hranilnice. Pojasnil je zadevo o zavarovanju delavskega in kmečkega stanu, poslov in gospodarjev-vžitkarjev. Okrtačil je tudi prav po zasluženju liberalno učiteljstvo (katero sili v framasonski brlog. Op. pis.) Ves njegov govor je bil jako poljuden in prepričevalen. Hvala mu za njegov veliki trud. Konečno se je soglasno sprejelo in sklenilo sledeče: 1. Ker se je slovensko liberalno učiteljstvo izreklo za brezversko svobodno šolo, se naj vsi krajni šolski sveti pri nameščenju učiteljev dobro pouče, ali so dotični člani liberalne ali krščanske zveze. Odločno se naj protivijo, da bi bil nastavljen učitelj ali učiteljica iz liberalne zveze in naj zahtevajo, da se nameščajo samo krščanski učitelji in učiteljice. 2. Za deželni zbor kranjski se zahteva volivna reforma, po kateri dobi slovensko ljudstvo večino. Vsi člani »Kmečke zveze« se zavežejo, da pri prihodnjih deželnozbornih volitvah ne oddajo svojega glasu nobenemu kandidatu, ki se ne zaveže, da bo z vsemi silami delal na to, da se doseže taka volivna reforma, po kateri pridejo zastopniki kmečkega ljudstva v večino.

g **Slovo.** Dne 22. septembra se je poslovil od nas častiti gospod kaplan Leopold Leonard. Služboval je pri nas skoz celih 139 dni. Bil je miren in jako prijazen mož, kot učenjak pa izvrstni govornik. Po njegovem odločnem prizadevanju se je pri nas ustanovila prepotrebna Rajfajznova hranilnica in posojilnica, katera bode za naš kraj, ko pride enkrat v spretno roke, najvažnejšega pomena. Za ta njegov trud bodo poštteni Dobrovčani

blagemu gospodu do najpoznejših časov gotovo iz dna svojih src hvaležni. Ob odhodu v Varšavo mu želimo vsi najobilnejšega blagoslova božjega in trdnega zdravja, da srečno dovrši še svoje nameravane študije. Božja pomoč bodi vedno ž njim!

g **Letina** se je letos pri nas, izvzemši sadje, sploh pošteno obnesla, osobito krompir in turšica sta dala lepega in izbornega pridelka. Tudi strni so dobro plenjale. Sena in otave se je tudi toliko nakosilo, da, če Bog stvar ohrani in blagoslovi, ne bode pomanjkajnja za krmo. Pretila mu je večkrat meseca julija toča, a je šla brez posebne nesreče preko nas.

Iz poljanske doline.

Občni zbor našega slov. katol. bralnega in izobraževalnega društva na Trati se je izvršil v občo zadovoljnost. Predavanje je razpravljalo o pomenu izobrazbe o bistveni razliki med krščansko in protikrščansko omiko, o zaslugah katoliške cerkve za pravo omiko ter o pomenu katol. izobraževalnih društev. V odbor so bili izvoljeni: Iv. Čebašek župnik, predsednik; Jan. Alič, podpredsednik; Josip Subić, tajnik; Luka Sevnik, nam.; Martin Vodnik, blag.; Andrej Miklavčič, nam.; knjižničar Fr. Alič; nam. Ant. Maček. Zatem se je vpisalo več novih članov. Denarno stanje društva je ugodno. Kupili bomo zdaj še novih knjig in sicer tem več, čim več novih udov se bo še oglasilo. Pogum, vpišite se! Občni zbor je posetil kot nepovabljen gost tudi neki zastopnik radikalnega društva »Prosveta«, ki je izkušal malo mešati štrečno, seveda se mu to ni posrečilo.

Kaj je »Prosveta«? »Prosveta« je radikalno brezversko društvo.

Kakšne namene in nazore imajo radikalni dijaki? O tem so se izrekli sami na letošnjem svojem shodu sledeče: »Nam se zdi predvsem važno, da utrdimo mladino v odločno naprednem svetovnem naziranju... naš svetovni nazor je diametralno (popolnoma) nasproten klerikalizmu.« (Poročilo »Slov. Naroda«, dne 9. septembra l. l.) Pod klerikalizmom pa razumejo dandanes nasprotniki katol. svetovnega naziranja vse, kar je katoliško. Opozarjamo na nevarnost radikalnega dijaškega gibanja, ki širi protivverske nazore, vse one stariše, ki imajo svoje sinove v srednjih šolah, kajti zdaj je to gibanje tudi po gimnazijah že precej razširjeno.

Pojlanske in tratarske rojake, ki žive raztreseni po naši domovini, posebno preč. gg. duhovnike prosimo, da se spomnijo našega slov. katol. bralnega in izobraževalnega društva na Trati (P. Gorenja vas nad Škofjo Loko), s kakim majhnim darom, bodisi v denarju, bodisi v knjigah (izvzemši Mohorjeve knjige). Zelo bi bili hvaležni posebno za kake letnike »Dom in Sveta« ali za Staretovo občno zgodovino. Srčna hvaležnost vseh katoliško zavednih Poljancev jim bo povračilo. Dobra knjižnica mora biti eden glavnih stebrov našega društva, ki naj bo ognjišče katoliške zavesti tratarski fari in celi Poljanski dolini.

Bohinjske novice.

g **Jezero** si hočejo prilastiti tujci — Nemci. Gospa notarja Vok, je kupila svet od posestnika Mrovlja od Fužine. Pa samo to, kar je ograjenega za 600 glđ. — Kakor ču jemo, zahteva sedaj za isti svet 60.000 kron. Poleg tega je košček, po katerem vodi pot k jezeru. Letos je postavil opravičenec občine Studor Suhelj (po domače) čoln, da bi si zaslužil kak krajar. To seveda jezi namjenico hotela in obe skupaj z lastnico sta se pritožili na c. kr. verski zaklad, češ, da čoln ovira in moti ribji lov. Bedastoča! 6 ali 7

čolnov lastnice hotela pa nič ne ovira uspešnega ribjega lova. Verski zaklad pa se je pritožil na okrajno glavarstvo, ki je prepovedalo imeti čoln na mestu, kjer so Fužinarji in Studorci že od davno vedno izkrcavali. Čoln prav nič ne moti lova, ker je skoro ves zunaj vode, le zadnji del je v vodi. Vsa zadeva je le spretna zanjka, da bi se tako polagoma ostrašili tudi drugi. Pa ne bo nič! Svet je lastnina podobčine Studor, kjer so že od nekaj izkrcavali Fužinarji in Studorci vse, kar so rabili. Sicer pa imata vsa zadevo dva doktorja v rokah, gotovo se ne bo izvršilo v prid tujcev. Čudno je vendar, da bi domačin ne smel ničesar, tujec pa vse. Tudi naš poslanec bo dobil dovolj gradiva, da lahko nastopi za naše slovensko jezero in njegove pravice. Sicer pa, če ovira čoln ribji lov in škoduje s tem lastnici hotela, če je jezero javna last, zakaj ne dá slavni verski zaklad ribjega lova na javno dražbo. 100 glđ. dá srenjska občina več, kot sedanja lastnica. Na javno dražbo z jezerskim lovom, to je naša zahteva! Sedanja najemnica daje ribe po 5 kron kg, tudi 6 kron, domačin-gostilničar jih pa sploh ne dobi. Zares čudne razmere v prosvetljenem dvajsetem stoletju. Človek bi skoro mislil, da je v srednjem veku. Jezero na javno dražbo!

g **Sadja**, posebno lepih namiznih jabolok, je zelo obilo; cena nizka. Plačujejo 100 kg navadnega obtresenega sadja po 12 do 13 K. Obtrgano k večjemu po 20 K. Kakor je sadje lepo, so cene zelo nizke.

g **Veliko sadjevca** se letos napravlja pri nas. Dobro je to, bodo vsaj špirta manj popili. V naši občini srenjski se je prodalo na drobno za 69 tisoč 965 kron špirta. Koliko dobrega in koristnega bi se dalo za ta denar napraviti. Pa je skoro zaman ves trud. Špirtu in žganju smrt!

g **Predavanje.** V izobraževalnem društvu »Savica« je bilo 22. septembra predavanje: »Strd in njena korist in bolezn.« drugo: »Vzgoja kmečkih sinov«; tretje: »Boj žganju«! Udeležba obilna. Zadnje predavanje je sestavil mladenič Jožef Zupan iz Češnjice.

g **V društvu** se pripravljata dve novi igri z naslovom: »Vedeževalka« in »Jeza nad petelinom in kes«. Kdaj se bodo vršile, bo »Domoljub« že sporočil.

Novice iz blejskega kota.

g **Tujci letovlčarji** so se že skoro vsi poslovili od naših slikovitih krajev le sempatje se še kateri pokaže, ki pa nekako tožnega lica odhiti mimo nas. Letos je obiskalo naš prekrasni Vintgar izredno veliko število tujcev, gotovo je seveda k temu mnogo pripomogla nova bohinjska železnica. Ko prehodiš ves Vintgar, si nekako utrujen in zato potrebuješ tudi telesne odpomoči, telesnega pokrepila in to ti nudi izborna restavracija našega gospoda Žumra, ki je tudi v letošnji sezoni pokazal, da je kos svoji nalogi. Mnogo odličnih oseb je obiskalo naše kraje, omenim naj pa le gosp. profesorja Grma iz Novega mesta, ki je bival tu malodane vse počitnice in vse partije prekrasnega Vintgarja res umetniško naslikal. Umetniške so te slike in zares delajo čast svojemu mojstru. Na svidenje prihodnje leto!

g **Med drugimi**, ki so nas letos počastili s svojim obiskom je bil tudi tukajšnji rojak, duhovnik iz Amerike č. g. Jožef Zalokar, ki je po dolgih 17 letih zopet prišel enkrat pogledat svoje domovje. Ta teden nas je zapustil. Pred odhodom se je zopet, kot že večkrat prej spomnil z znatno svoto našega bralnega in izobraževalnega društva, ki mu je tudi napravilo v znak hvaležnosti skromno odhodnico v Vintgarju v restavraciji g. Žumra. Blagemu dobrotniku kličemo: Bog plačaj in Vas spremljaj v novo domovino?

Romarski vlak. Pretekli teden smo pridili skupno z drugimi župnijami iz blejskega kota poseben romarski vlak na Sv. Goro pri Gorici. Odšli smo v nedeljo popoldne in se vrnili v ponedeljek popoldne. Udeležba je bila velika posebno od strani gorjanskih faranov, ki so se šli s svojim g. župnikom svetnikom Ažmanom zahvaliti za srečno ozdravljenje od hude in nevarne bolezni lanskega leta.

Pri nas imamo obilo sadja. Pridite in kupite! Se ne boste kesali, tudi sicer nas je Bog z letino blagoslovil.

Zvonik v gorjanski župni cerkvi dobi lepo popravljeno uro.

Iz ljubljanske okolice.

Ij Dol, 24. septembra. V nedeljo, 22. septembra, je v našem izobraževalnem društvu predaval g. Sl. Ravnikar iz Ljubljane o kmečkem vprašanju zanimivo in poljudno obem, kakor zna le večak. Povdarjal je posebno veliko korist živinoreje. Tej panogi gospodarstva izkazuje naš kmet še vedno premalo pozornosti. Zlasti je graje vredna razvada, boljša teleta prodajati mesarju, ko vendar umno gospodarstvo zahteva, da najlepše v hlevu ostane. Le tako je mogoče polagoma zboljšati domačo pasmo, ki je za naše razmere in kraje najpripravnější in tudi najbolj zdrava. Navzoči fantje in možje so z vidnim zanimanjem poslušali strokovnjaka v stvarih, ki so za vsakega kmetovalca največjega pomena. S pravo ukažljivo radovednostjo so si potem ogledovali krasne slike, s katerimi je predavatelj pojasnjeval notranji ustroj domače živali. Govorniku smo prav iz srca hvaležni za njegov trud, pa bi ga še radi slišali, kadar mu bo priložnost. Pričakujemo sploh, da se bo naše društveno življenje malo živahnije razvijalo sedaj proti jeseni. Huda vročina pasjih dni je hvala Bogu minula, in ta je menda bila največ vzrok, da smo dosedaj dobra dva meseca nekam dremali.

Iz raznih krajev Gorenjske.

V občini Mekinje so bili izvoljeni dne 21. septembra l. l. v načelstvo občine: Franc Gams, županom; Franc Iskra in Jože Hočevar svetovalcema. Vsi so vrli krščanski možje.

Iz Predoselj. Blagoslovljenje gasilnega doma se vrši prihodnjo nedeljo, t. j. 6. t. m. Začetek je ob pol 3. uri. Potem sledi vrtna veselica na vrtu g. Omana. Na vzporedu je srečolov, petje, godba, šaljiva pošta in prosta zabava. Vstopnina je prosta. V slučaju neugodnega vremena se preloži blagoslov in veselica na prihodnjo nedeljo. K obilni udeležbi najvljudneje vabi odbor.

Iz Kropo. V soboto, dne 28. septembra dopoldan položili smo v prerani grob preč. gospoda Lenarta Zupana. Šele v 34. letu so bili gospod, pa že jim je vodnica vzela mlado življenje. Veličastni pogreb je pričal, kako priljubljeni so bili; 25 gospodov duhovnikov je prihitelo skazat jim zadnjo čast. Službovali so v Planini na Notranjskem, v Polhovem Gradcu, v Šmarjah na Dolenjskem in nazadnje v Trzliču. Bolehni so prišli iskat zdravja v Kropo h kapelici, toda Bog jih je hotel imeti pri sebi. Kjer so bili, povsod so si pridobili srca prebivalstva s svojim ljubeznivim obnašanjem in neotrudljivim delom. V bolezni so pa čutili, da je neozdravljiva. Ginljivo je bilo slišati, kako so že proti koncu življenja zapeli: Miserere mei Deus (usmili se me, o Gospod) in večkrat rekli: Sit nomen Domini benedictum (hvaljeno naj bo božje ime). Tudi mi pravimo ob preranem grobu ljubega gospoda Lenarta: Bog jim daj večni mir in pokoj, vsem, ki so se pa udeležili pogreba pa: Bog povrni!

Dolenjske novice.

Iz litijskega okraja.

d Na Jančem imeli so prevzvišeni gospod knezoškof dne 24. septembra t. l. sveto birmo. Farani pozdravili so jih ob prihodu z gromovitim streljanjem.

d Nagajlost litijskega okrajnega glavarstva. Iz litijskega okraja se nam poroča: Od 21. do 27. septembra t. l. imeli so v litijskem okraju prevzvišeni knezoškof kanonično vizitacijo in sv. birmo. V neki župniji so prosili okrajno glavarstvo, da bi jim dovolilo pozdraviti Prevzvišenega ob prihodu s streljanjem možnarjev, pa je isto streljanje prepovedalo. Tako prepoved, ko je za streljanje vse postavno urejeno, je sama nagajlost, kar je okrajno glavarstvo že večkrat pokazalo in tudi dobilo radi tega od visoke c. kr. deželne vlade potreben pouk. Ko je bil ljubljanski župan Hribar izvoljen državnim poslancem, se je v Šmartnem pri Litiji streljalo, da smo mislili, da se bližajo Turki in to še celo v nočni tmini kar je vsled naredbe deželne vlade strogo prepovedano. Gotovo so imeli Šmartničani dovoljenje, ker brez istega bi se gotovo ne bili upali streljati pred pragom okrajnega glavarstva. No, mi nimamo nič proti temu, naj se jim dovoli, naj streljajo, kolikor hočejo, magari cel teden. Odločno pa protestiramo proti zgoraj imenovani prepovedi in zahtevamo, da okrajno glavarstvo, ako dá dovoljenje da se sme streljati na čast Hribarju, in še celo v nočni tmini, tudi nam dovoli pozdraviti s streljanjem prihod tako visokega cerkvenega dostojanstvenika pri belem dnevu. — V spomladi l. l., ko je prišel deželni predsednik v Šmartno, se je tudi streljalo s topiči pred nosom okrajnega glavarja, toda brez dovoljenja. Prav je in dostojno, da se pozdravi s streljanjem tako visoki gost, toda ko bi bil deželni predsednik vedel, da se strelja brez dovoljenja, bi bil gotovo malo popital okrajnega glavarja. Vprašamo okrajno glavarstvo: Kdaj je pa sploh dovoljeno streljati? Pri največji cerkveni slovesnosti, pri procesiji sv. Rešnjega Telesa se ne dovoli iz edinega vzroka, češ, da procesija sv. Rešnjega Telesa ni nikaka taka slovesnost, da bi bilo streljanje z možnarji upravičeno. Pri velikonočni procesiji se prepove iz istega vzroka in za rojstni dan Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa I se pa že naprej obeta, da se ne bode dovolilo. Čemu je pa izdala deželna vlada posebne predpise za streljanje, ako se po mnenju litijskega okrajnega glavarja ne sme niti pri največjih cerkvenih in cesarskih slovesnostih streljati? Človek bi mislil, da je tako postopanje podobno preziranjju verskega čuta in visoke cesarske hiše? Dasi-ravno imamo tudi svoje napake, vendar z eno lastnostjo se pa smemo ponosno pohvaliti in ta je: zvestoba do Boga in cesarja. Zato nikakor ne moremo in ne smemo molčati k takemu postopanju. Prosimo torej državnega in deželnega poslance za litijski okraj, da storita v tem oziru potrebne korake.

d Iz Spodnje Jablanice. Umril je v Spodnji Jablanici Janez Havptman, po domače Krnačen, v 81. letu starosti. Bil je osem let vojak. Udeležil se je vojske na Ogrskem. V svoji visoki starosti je tako rad pripovedoval dogodke, ki jih je doživel v vojski. Bil je zgovoren in šaljiv in s tem marsikaterega spravil v dobro voljo. Bil je trden in zdrav in do svojih 79 let vedno pridno delal na polju. Le zadnji dve leti je nekoliko opešal. Huda pljučnica položila ga je na postelj. V svoji bolezni je pripovedoval, da bo na Malega Šmar-na dan umrl. Rekel je, če mi zjutraj ne bodo v Jablanici zvonili, opoldne mi pa že bodo.

In res je bilo tako. Umril je dopoldne ob 11. na Malega Šmar-na dan. Vsem znancem in prijateljem je priporočen v molitev!

Iz ribniške doline.

d Iz robarske občine. Čudno mnenje ima oskrbništvu turjaške grajščine, ki je pripovedalo hribovcem po cesti k sveti maši hoditi. Vsako nedeljo, ko gre ljudstvo k sveti maši, čuvata dva grajščinska varuha in ljudstvo zapisujeta. Gorje ubogim hribovcem, še k maši zdaj ne bodo smeli hoditi, četudi so zmirom hodili po prepovedanem potu in cesti, odkar ljudstvo pomni. Čudne razmere se tukaj gode še bolj kakor doli na Turškem na Balkanu.

d Iz Male Slevce pri Vel. Laščah. Tifus pri nas še vedno razsaja, ker še veliko število bolnih leži na tifusu. Po zdravniški preiskavi jim je voda iz vaškega vodnjaka strogo prepovedana. — Pred par dnevi je umrla Borovščakova Micka v 16. letu svoje dobe. Bila je članica Marijine družbe. Bodi ji zemlja lahka! Čuden slučaj! V sredo pred Malim Šmarnom je umrl posestnik Janez Jaklič, ravno pred dvema letoma mu je bila umrla žena in ravno ta dan in isto uro. — Po ukazu c. kr. okrajnega glavarstva se morajo mlriči iz Male Slevce takoj odnesti v mrtvašnico radi nalezljivih bolezni. — Umril je pretečeni mesec Praznikov Anton v Dvorski vasi za solnčarico. Ko je na polju vezal snopje, je vsled vročine solnčnih žarkov obležal nezavesten in potem drugo jutro umrl. N. v m. p.!

Iz Št. Ruperta.

d Semenj na Veseli gori pri Št. Rupertu boče v soboto, dne 26 oktobra. Po navadi je bil 27. oktobra, letos pa je 27. oktobra nedelja. Toliko v pojasnilo, da se ne boče kdo zmotil.

d Letina je jako dobra. Žito je bilo lepo, krompir je debel in ga je veliko, prve krme je bilo istotako še precej, a otavo je suša vzela. Grozdja boče ponekodi obilo; tam pa, kjer je trtna uš že pričela žreti in je lani toča pobila, ga boče pa malo. Ajda kaže lepo in jo boče obilo, če ne pride slana. Čebele so kazale do avgusta lepo, a suša je bila sedaj vzrok, da niso bile težke. Tudi druga zele-njad kaže lepo. Bog daj lepo vreme sedaj. — ljudem pa pamet.

d Nobene oblasti nima niti županstvo, niti okrajno glavarstvo čez gostilno na »skali«. Ves Št. Rupert se zgraža nad tem, ker tam nimajo nobene policijske ure. Tu se pleše in toči cele noči. Vprašamo pristojne oblasti, ali hočejo tu poseči vmes, kakor je njihova dolžnost. Ali more biti res ravno Št. Rupert kraj, kjer se sme vse trpeti? Ali ne trpi vsled takih razmer cerkev, šola, dom? Ali se sme vse dopustiti?

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Občinske volitve na Veliki Lokl. Končano je. V četrtek je bil županom izvoljen vrli Jožef Kek iz Pljuske, ki je v občo zadovoljnost županoval tudi zadnja tri leta. Veselje in up naših liberalcev preč je preč. Po volitvah so tako zmogoslavno pisali v »Narodu«: Smo že vložili pritožbo, ki kar mgoli dokazanih sleparstev. Pravična vlada mora ugoditi našim pritožbam. Pod varstvom baje-tonetov se zopet vidimo! — In zdaj! Oh preč je preč! Da pa spoznajo vsi bravci, kako se vojskujejo naši olikani liberalci, naj navedemo deloma njih pritožbo na deželno vlado in vladno rešitev. Pritožbo je sestavil gospod nadučitelj in se pozna na njej veliko učenost. Torej! Podpisani . . . vlagajo sledečo pritožbo:

1. Volitev v podobčinah se niso vršile točno po razglasu navedenih urah in je bilo mnogo volivcev v glasovanju zadržanih.

2. Vsled ogromnega števila volivcev je potreba za vsako podobčino najmanj po eno uro odloga (?), kajti zadnji čas se vrše volitve v šoli v St. Lovrencu na periferiji občine in je udeležencem zelo oteženo pravočasno dohajanje na volišče in to tem bolj, ker je bil pri teh volitvah čas za volitev v posameznih podobčinah odmerjen samo na pol ure.

3. Tretji volivni razred je bil razglašen za 10. uro dopoldne. Komesija (ta komesija dela vsa čast učenemu gospodu, ki še ne ve za komisijo) je že ob 12. uri končala z glasovanjem, dasi je v tem razredu čez 400 volivcev. Komesija bi bila morala pri takem številu volivcev po enournem odmoru zopet nastopiti, a je prišla šele ob 3. uri na volišče, ko se je pričela volitev drugega razreda. (Kako učen je gospod! Kar novo postavo je iznašel, kako naj bi se volilo liberalno!)

4. Reklamacijsko postopanje zaupnih mož, ki so bili samo iz nasprotne stranke, ni bilo pravično. (Zopet delajo nove postave, ker v sedanjih teh določil ni.)

5. Komesija je sprejela, oziroma veljavnim pripoznala pooblastilo Ane Pintar iz Dolge njive, kateri je mož umrl meseca junija tega leta. Posestvo ni nanjo pripisano torej nima pravice komurkoli oddajati pooblastila. (V resnici Ana Pintar iz Dolge njive še nikdar ni bila omožena.) Postopanje Ane Pintar, oziroma njenega pooblaščenca je naravnost golufivo in spada pod kazenski zakon.

6. Da smo ostali v manjšini v prvem razredu, je krivda v tem, da so se naši somišljeniki vpisali v drugi razred (ti ubogi revčki) in naše nasprotnike iz prvega in drugega razreda. Mi smo se zanašali na poštenje naših nasprotnikov in občinskega urada in nismo imenika pregledali pravočasno, radi česar je tudi reklamacija izostala. (Zakaj pa ne?) Velika napaka je bila torej v tem, da ni bil glavni imenik pravilno sestavljen. (Sestavil ga je nepristranski davčni uradnik v Trebnjem natančno po plačanih davkih.) To ravnanje izgublja (?) zaupanje in je smatrati strankarskim. Znak skrajne pristranosti so tudi govorice, da smejo voliti, da so le en dan gospodarji, namreč nasprotniki, mi bi se morali po strogo držati po predpisanih določilih.

Priprave za to volitev so bile skrajno pristranske in krivične.

Velika Loka, 22. avgusta 1907.

(Slede podpis.)

Deželna vlada je pritožbo rešila z odlokom od 6. septembra 1888, št. 23.593.

Zoper to razsodbo ni več nobene pritožbe. Razlogi razsodbe:

1. Ugovaralo se je, da volivni imenik ni bil napravljen po davčnem predpisu in da so bili volivci pritožujoče stranke namesto v prvem razredu potisnjeni v drugi razred. — — Ta ugovor ni naperjen proti volivnemu postopanju, ampak proti reklamacijskemu postopanju in se je moral kot nedopusten zavrniti. Iz ravno tega vzroka je nedopusten ugovor, da ni bilo postopanje udov reklamacijske komisije, od katerih bi se moralo polovico stranki pritožiteljev odvzeti, pravilno.

2. Ugovoru, da je bil čas med volivnimi opravili posameznih podobčin prekratek, se ni moglo pomena prisoditi, ker se ni ne vdarjalo, ne dokazalo, da so bili zaradi tega volivci zadržani na oddaji glasov.

3. Ravno tako se ne more važnost pripisovati ugovoru, da se niso vršile volitve v podobčinah v razglašenem času in da je bilo vsled tega več volivcev na oddaji glasov zadržanih, in sicer zaradi tega, ker brez ozira na to, da ta ugovor ni detajliran, se niso vo-

litve po izjavi volivnega komisarja nikjer pričele pred razglašenim časom, in da je bila volivcem izvršitev volivne pravice omogočena.

4. Tudi ugovor, da več volivcev tretjega razreda ni prišlo do glasovanja, ker je bilo glasovanje sklenjeno že ob 12. uri, ni utemeljen in se ta ugovor zavrne, ker je bilo glasovanje po izjavi gospoda volivnega komisarja šele tedaj sklenjeno, ko so vsi pričujoči volivci volili in ker se še ne trdi, da bi se bili volivci komisiji zastonj oglašili za glasovanje. Veljavnost volitve pa ni odvisna od gotove številke volivcev.

5. Ugovor da je bil v tretjem razredu mežnar Jožef Miklič s pooblastilo nepostavno dopuščjen k volitvi za Marijo Miklič iz Velikega Vidma, je neutemeljen in se zavrne, ker za imenovanje, katera sploh v volivnem tega razreda ni zapisana, v tem razredu sploh nobeden volivne pravice ni izvrševal.

6. Ugovor, da je volivna komisija od Marije Jevnikar izdano pooblastilo nepostavno zavrnila, se odbije, ker se dotično pooblastilo ni doprineslo.

7. Ugovor, da volivna komisija ne bi smela volivno pooblastilo Ane Pintar iz Dolge njive kot veljavno spoznati — — — se zavrne z ozirom na pravočasno vpisovanje v volivnem imeniku.

8. Konečno se ugovor, da se je zabranila Mariji Jevnikar izvršitev volivne pravice v prvem razredu — — — se zavrne, kar ni vpisana v volivnem imeniku prvega razreda.

Cela pritožba je torej neutemeljena in se je moralo njo zavrniti. Tako vlada! S. Potokar, kdo je lagal? Kdo je hujskal? Kdo sleparil? Vsi pametni gospodarji se s studom obračajo od ljudi, ki delajo le z lažjo in obrekovanjem.

d Sela pri Šumberku Dne 22. septembra v nedeljo je bil ustanovni zbor izobraževalnega društva na Selih pri Šumberku. Poslušalci so z zanimanjem sledili besedam gg govornikov in bili veseli, da se tudi njim odpira pot do izobrazbe, ki se dandanes blagodejno razširja v vse gorske vasi. Posebno zahvalo smo dolžni g. A. Vodé, učitelju v Zagradcu, za njegove krasne besede, s katerimi je kazal pomen izobraževalnih društev in pot do plemenite izobrazbe in za njegov trud, ki ga je imel, da je prišel k nam. Bog ga živi!

Notranjske novice.

Idrijske novice.

n Novo podjetje. Janez Gruden bode napravil cementarno. Prav, če bode le cement dober, bo vstreženo odjemalcem, ki ga morejo sedaj naročati od daleč.

n Železnica do Idrije. Najbrže bodo v kratkem deželnozborske volitve, zato je zopet mnogo govorjenja o železnici. Sliši se semintja sedaj, da bode kar po treh krajih pripihala železnica v Idrijo.

n Šola v Spodnji Idriji. Sedaj delajo v Spodnji Idriji novo lepo šolsko poslopje — če bi bili ubogali rajnega župnika Horvata, bi bili že zdavnaj imeli tako šolo, samo stroški bi bili desetkrat manjši.

n Cesta iz Kanomlje do Spodnje Trebuše. Če bi se dogovorili okrajni cestni odbori v Tominu, Idriji in Cirknem, bi vendar gotovo lahko napravili to zvezo.

n Cena mesa. Povsod so se znižale cene mesu, ker je živina cenejša. Le pri nas so mesarji večinoma ostali pri starih cenah. Ali gospod Kristan ne kupuje mesa, da tega ne ve? Čudno, edini kraj na Kranjskem, ki ima

odrešitelja človeštva Kristana, ima v vseh živilih prenapete cene.

n Gostinčar za reveže. Ta poslanec se je osebno prepričal kakšno škodo je napravil vihar Navršerju v Kanomlju. Sel je takoj tudi k deželni vladi in storil potrebne korake, da se mu podeli državna podpora — poslanec Hribar je pa le pisal temu ponesrečencu, da daje podporo le po ognju poškodovanim. Za nas reveže je boljši Gostinčar, Hribar pa naj bo le za frakarje, ki imajo že tako vsega dovolj.

n Krščanska in svetna usmiljenost. Kdor hitro da, dvakrat da. Cerkev in sploh vsa krščanska srca pomagajo takoj, če le morejo. Svetna usmiljenost je pa kaj počasna. Če bo revež pričakoval občinske podpore, bo v tem že lahko trikrat umrl. Tudi na Francoskem, ki je Kristanu vzor, morejo po bolnišnicah bolniki pri svetnem postrežništvu juho dan preje naročiti, če jo hočejo drugi dan zavžiti. Kristan bo zopet zavpil najbrže laž. On in njegovi bratci ne store ničesar brezplačno.

n Prememba v mestni upravi idrijski. Vrhovni nadzornik čez Idrijo je postal oni mož, ki je pricapljal pred par leti v Idrijo kot abstinent. Zvestobo mu bodo morale priseči vse korporacije in naprave: realka, ljudska šola, županstvo, vsi uradi in duhovščina. Napredujemo!

n Oblastno se obnaša Tinče v okrajni hranilnici. Nekdo je hotel — tako pravijo — vzeti iz imenovane hranilnice svoj ondi vloženi denar. Pa Tinče je vprašal: Kaj boste pa rabili denar? Ali ga boste nesli v ljudsko hranilnico? Če ga nesete v mestno (liberalno), vam dam denar, sicer pa ne. To je je pa že preveč!

n Shod. 15. septembra dopoldne je poročal v Črnem vrhu poslanec Gostinčar, kakor je bil obljubil spomladi, o preteklem zasedanju državnega zbora. Na shodu je bilo navzočih nad 300 mož in mladeničev, ki so z velikim zanimanjem poslušali govornika ter mu ob sklepu izrazili svoje zaupanje. Popoldne po litanijah pa je v dvorani Katol. izobraževalnega društva predaval »o zadružništvu« g. Premrov iz Ljubljane. Natlačeno polni prostor poslušalcev je pričal o zanimanju Črnovršcev za javnost.

Vipavske novice.

n Kmečki zvezi za Vipavo. Ker je letos vinska letina tako bogata, da se je bati, da bode cena vinu zaraditega nizka, ako ne pridejo kupci tudi iz oddaljenejših krajev, bi bilo jako umestno, da pošilja Kmečka zveza inšerate in primerne novice slovenskim in nemškimi listom sosednjih dežel, v katerih naj vabijo gostilničarje in vinske trgovce, da si nabavijo svoje potrebščine v Vipavi. Kmečka zveza gotovo ne more Vipavcu bolje koristiti gospodarsko, kakor če mu pridobi v sosednjih deželah trga za vino. Vinogradnikom samim pa svetujemo, da potem, ko se enkrat neka primerna cena vinu ustanovi, ne dvigajo prehitro in nepremišljeno cene, da ne odvrnejo kupcev.

n Col nad Vipavo. Dne 13. oktobra vrši se tu blagoslovljena prenovljenega doma kat. slovenskega izobraževalnega društva. Pričetek ob 3. popoldne. Za tem uprizore domači mladeniči in dekleta Finžgarjevo igro »Divji lovec«. K slavnosti se vljudno vabijo vsa bratska vipavska in druga sosedna društva. Na svidenje dne 13. oktobra!

n Iz Planine pri Vipavi. Dne 15. septembra je priredilo naše katoliški slovensko izobraževalno društvo veselico z dvema šaljivima predstavama. Uprizorilo je igri »Vedežvalka« in »Kmet in fotograf«. Veselica je kljub slabim časovnim razmeram prav dobro uspeła. Zasluga za to gre našim vrlim igralcem, ki so prav častno izvršili svoje vloge.

za kar so prejeli pri vsakem nastopu viharen aplavz. Dokazali so, da ne znajo samo vihreti in sukati težkega orodja, ampak da se znajo kretati tudi na odru tako neprisilno in naravno, da se je moral vsakdo čuditi. Videlo so je da so dobro razumeli svoje vloge ter izvrstno pogodili misli, ki jih je pisatelj položil v omejena igrokaza. Navzočim so napravili s šalji vima igrava izvrstno zabavo ter jim izvalili mnogo pristranskega veselja in smeha. Zlasti pa se je zabavala mladina, ki se ni mogla dovoli nagledati črnega zamorca, ki je imel okoli vratu ovito velikansko kačo črnico, pa se je ni kar čisto nič bal. Častitamo igralcem na tolikem napredku v izobrazbi ter smo jim hvaležni za tako lep duševni vžitek. Ključemo jim: Čast jim! Le tako naprej, pa kmalu naj nam priredijo zopet kaj sličnega! — Ob tej priliki si tudi štejemo v prijetno dolžnost, da se zahvalimo g. budanjskim pevcom, ki so prihitali na našo veselico ter nam v privatnem krogu — dasi ne polnoštevilni in brez pevovodje — zapeli z občudovanja vredno preciznostjo nekaj krasnih pesmi. Izrekamo jim srčno zahvalo. — »Dež za solncem mora biti, za veseljem žalost priti«. Tako se je tudi pri nas zgodilo. Dne 24. t. m. je umrl Anton Petrič, znan in spoštovan posestnik in oče društvenega predsednika Antona Petriča. Žaljoči rodbini, posebno pa še g. društvenemu predsedniku naše iskreno sožalje!

Iz raznih krajev Notranjske.

n Iz Postojne. Žužamaža, ata Arko, pišejo v zadnjem »Notranjcu«, da smo pošiljali pretirana poročila o tifusu v Postojni. Nikoli ne! Za vsako število bolnikov, ki smo ga objavili, smo imeli natanko preračunano in razmere smo še veliko premalo ožigosali, bodisi skrajno neumno zgradbo vodovoda ali pa ravno tako brezmiselnost postopanje ob času, ko je nastopila nalezljiva bolezen — tifus. Vidi se, da je mož, ki v »Notranjcu« pravi, da smo hoteli s poročili trgu škodovati, res na možganih trpi. Ne odgovorjamo na to. Je že prebadao. Dalje počašča ta mož »nekega filozofa v Postojni« s posebnim prirčkom. Ni naša dolžnost, da bi ga zagovarjali; povedati hočemo le, da so se hoteli ata Žužamaža s tem malo postaviti, ker so take besede ravno zadnji čas v modi in ker so dobili njih duševni očka v Ljubljani, namreč urednik umazanega lista »Slovenskega Naroda«. Malovrh, lep porcijon za ušesa, ker so nekteri zdravniku krađli čast. Seveda je ravnal ta zdravnik čisto kavalirsko, ko je ohladil Malovrha, ker ta ni hotel na poziv laži preklicati in je poravnal zadevo ob belem dnevu. V našem slučaju pa smo imeli opraviti s čisto navadnim pobalinskim napadom. Ali je to kako junaštvo, če se na lažnjive besede ravno iz zapora prišlega fantalina, ne da bi se prepričal o njih resničnosti, napade ponoči v temi človeka in se ga udari s pestjo po obrazu. Predno se kakšna zadeva pošteno rešuje, se drugače postopa. To je pa čisto ordinaren pobalinski napad. Naše mnenje in pa tudi napadenega je gotovo vodilo to mnenje, da ni dal tistega človeka poklicati pred pravico, da je izpod njegove časti, reagirati in imeti posla s takim človekom. S tem čast napadenega ni nič omadeževana v očeh vseh dostojnih ljudi. Če pa nekatere liberalne rastline in med njimi tudi ata to odbravajo, pokažejo le, kako nizko stoje in zato se napadencu ni treba prav nič brigati. Ata naj bi to vedeli; vedeli naj bi pa tudi, da se tudi njim lahko kaj takega pripeti, kakor se vsakemu, da ga surovež napade in. Sicer so liberalni surovi junaki napadali ob volitvah tudi druge naše pristaše in s pestmi kazali svojo oliko in liberalno prepričanje. Tudi na to so gotovo ponosni g. ata. Slava jim in »Notranjcu« za to! Ker nas pozivljajo, naj pišemo kaj drugega, bomo sledili temu in v primernem času v »Slovincu« in »Domoljubu«

svetu povedali o podli obsodbi proti g. Miklavčiču in drugič o veliki surovini Dolesa, ki je od sodnije dobil plačilo. Surovin, ki bi bile v čast tržaški mulariji, imajo poleg omenjenih dveh še več. Sicer pa naj ata pišejo o svojem »večnem« juristu kaj natančneje in o tem, kako smo delali priprave za novo mašo, ne samo namigovati. Dobé odgovor.

n Iz Gorenje Kanomlje. Oprostite gosp. urednik, da sem že pozne s poročilom o shodu, ki se je vršil dne 8. septembra t. l. pri Antonu Likerju v Kanomlji, na katerem je poročal o dosedanjem delovanju naš dični poslanec gosp. Gostinčar s tem je pokazal znak pravega ljudskega poslanca. Bodi mu na tem mestu izrečena pristrčna zahvala. Na tem shodu govorilo se je največ o slavni cesti po Kanomlji. Prav je to, da se zanimanje za tako potrebno cesto posebno zadnji čas zelo širi. Upamo tudi, da bode naš poslanec delal na to, da pridemo od besedi do dela. Ako pa hočemo priti do pravih uspehov, moramo tudi domače razmere preurediti v tem smislu, da ne bodo po večini vsi obč. odborniki naše občine le iz vasi v Sp. Idriji, ampak da bodo vsi okrajni primerno zastopani. Do tega pa ne pridemo nikdar, ako bomo tako razkosani pri volitvah kot zadnjič. Samo en slučaj naj navedemo: Volivec, ki bi bil pri zadnjih volitvah zelo rad prišel v obč. odbor, kar se mu pa ni posrečilo je nalašč oddal glas za osebe v Sp. Idriji in sicer za tri nasprotnne stranke in le za enega naših. Tukaj v Kanomlji sta sedaj dva odbornika; ali naj ta dva vse dosežeta, ako jima še nekateri volivci gredo proti samo radi tega, ker niso izvoljeni v odbor, in kričijo, kakoršni so odborniki, taka je cesta. Sploh je bilo slišati na shodu, da bodo volivci že nategnili obč. odbor. Jaz pravim; prav imate, samo pri volitvi bodimo edini, da dobimo kaj več odbornikov, kateri bodejo potem res mogli kaj doseči. Dokler pa bode te dajali nategovalnico drugi stranki v roke, ne bode imeli orodja za nategovanje sedanjih odbornikov. — Tudi volivec.

n Raznoterosti iz Hrenovic. Eden najmarljivejših poslancev je brezdvomno naš msgr. dr. Žitnik. Celo med počitnicami ob poletni vročini, ko marsikdo drugi vživa sladko prostost, si on navzlic svoji bolehnosti ne privoščiti počitka, ampak hodi okrog po vaseh svojega volivnega okraja in preiskuje, kje tega ali onega čevelj žuli. Pred enim mesecem je prišel v spremstvu deželnega inženirja Sbrizaja tudi k nam v vodobogate Stranje, da si ogleda, bi li zadostovali ondotni študenti za napeljavno bistro Podnanašce tja do St. Petra. Čast takemu neumorno delavnemu poslancu! Zdaj lahko vidijo in bodo še boljše izpregledali oni, ki so volili kmetsko nadahnjene g. Žitnika, kako prav so storili. Morda se sčasoma tudi našim nasprotnikom kaj posveti, da ne bodo toliko zatelebani v one, ki nimajo ne srca ne smisla za kmečke težnje. Bog dai! — V petek, dne 13. septembra se je pri nas mudil bivši hrenoviški kaplan, g. Jos. Zalokar, sedaj župnik v Ameriki. Pripovedoval nam je razne dogodke svojega evropskega in ameriškega življenja v niemu lastni, tako šalji obliki, da je malo manjkalo, pa bi bili popokali od smeha. Žal, da nas je naslednjo soboto že zapustil in odšel zopet na Gorenjsko. — Nedelja, 15. septembra, je bila za našo župnijo velepomemben praznik. Oprti na s šopki okrašene palice so po preteku petdeset let zopet stopili ta dan pred božji oltar trije zakonski pari iz Šmihela, da vpričo svojih otrok in vnukov sred mnogobrojno zbraneega ljudstva slovesno obhajajo zlato poroko. Cerkevno slavnost je izvršil g. prof. dr. Gruđen iz Ljubljane, čegar oče je bil v Šmihelu doma. V svojem jedernatem govoru je g. govornik poudarjal, kako pomenljiv je ta dan za zlato-poročence in za vso župnijo. Po končanem

cerkvenem opravilu smo se v gostoljubnem župnišču pri bogato obloženih mizah pošteno veselili pod izbornim stoloravnateljstvom našega vrlega gospoda župnika. Ko je pa tako pošteno veselje prešinjalo naša navdušena srca, pa smo si na skrivnem želeli, da bi se še večkrat povrnili zlati trenutki, ki bi nas po številu petdeset strnili v zlato celoto.

n Ustanovni shod »Kmečke zveze« v Cirknici. V Cirknici se je 22. septembra ustanovila ob navzočnosti več kot 300 kmetov »Kmečka zveza« za sod. ok. Cirknica V imenu pripravljavnega odbora je pozdravil navzoče g. Lavrič in jih povabil, da naj pristopijo v društvo. Nato se je vršila volitev predsednika in odbora. Predsednikom je bil izvoljen g. Fr. Marolt, posestnik v Žerovnici. Po volitvi se je vršil razgovor o nalogi »Kmečke zveze« in o raznih potrebah. Govorili so med drugim g. Korč, č. g. Lavrenčič in župnik Rajčević, ki je društvu podaril tudi en ameriški dolar. Ko so tako zborovalci izrazili razne želje, se je oglašil k besedi državni poslanec Gostinčar, ki je razvijal pomen stanovskega združevanja in osobito pomen združevanja tlačanih stanov. Poročal je tudi o delovanju državnega zbora in povdarjal, da je upati, da bo izpolnjeval državni zbor v prid državljanov svojo nalogo. Važno delo, ki čaka rešitve, je splošno ljudsko zavarovanje, ki se mora rešiti v korist delavskih stanov — kmetov, delavcev in obrtnikov, in se to z največjo gotovostjo ustanovi. Poslanci Slovenske Ljudske Stranke so vložili razne koristne predloge, kakor: olajšanje in znižanje vojaške službe, pravična ureditev davkov, razbremenitev zemljišč itd. Konečno je pozval zborovalce, da se združijo vsi v »Kmečko zvezo«, da bodo skupno pospeševali svoje koristi. Vsak stan si mora pred vsem pomagati sam, to pa je mogoče le, če se združi. Ako bodo »Kmečke zveze« vršile svojo nalogo, dalo se bo marsikaj izvršiti. Zborovalci so ves čas z največjo pazljivostjo in zanimanjem sledili govoru in so govorniku živahno pritrjevali. — Na poziv predsednikov, naj se oglašijo kdo k besedi, se je oglašil eden zborovalcev in vprašal, kaj je z vodovodom Rakek-Cirknica. Dalje so nekje tudi načrti za odpeljavo vode iz jezera. Po kratkem razgovoru o tej zadevi je predsednik zaključil lepi shod. — Vsajeno je zopet novo drevesce, ki naj rodi obilo dobrega sadu kmetovalcem sodnega okraja cirkniškega.

n Iz Postojne. Legar, ki je celo poletje nadlegoval Postojno, se je sedaj preselil v sosedno hrenoviško župnijo. V vasi Zagon je bolnih okrog 10 ljudi. V Postojni sta v zadnjih dveh tednih bila samo dva nova slučaja. — Letina je bila pri nas dosti dobra. Dasiravno je požrešni črv napravil mnogo škode, vendar so splošno ljudje zadovoljni. Posebno bogato je obrodil fižol. Vreme se je shladilo. — Prejšnjo nedeljo je ustrelil tukajšnji gostilničar g. Pacel Jurca mladega medveda. — Nova pekarinja g. Franc Križeta in njegovega tovariša je bila blagoslovljena 22. septembra, delovati je pričela v soboto. Obljubljeno je dobro blago in točna postrežba. Novo podjetje priporočamo. — Trije veliki orehi, ki stoje pred glavnim vhodom župnijske cerkve, so prodani in bodo še to jesen posekani. Cerkev bo to koristilo, ker bo solnce lahko od vseh strani prišlo s svojimi žarki do zidu in bo cerkev gotovo manj vlažna.

n Iz Vrhnike. Srčno se zahvaljujemo za neutrudljivo delo prečastitemu gospodu župniku M. Sušniku, Kličemo: »Bog Vam plačaj! Bog Vas živi!« Hvaležne vrhniške žene.

Otalež. Sv. misijon. Čujemo, da bodo imeli letos v Cerknem sv. misijon; saj je potreben, kakor kažejo dogodki dan za dnevom. Potreben bi pa bil za to priložnost zanesljiv mož, ki bi prodajal svetinjice, škapulirje itd. Mogoče dobe Cerkljani kako pomoč iz Pluženj pri Otaležu!

Stajerske novice.

š **Duhovske vesti.** Č. g. Ivan Vreže, c. kr. profesor na učiteljski v Mariboru, je imenovan za duhovnega svetovalca. Castitama. — Za soprovizorja župnije Zg. Sv. Kungota je imenovan č. g. Vid Janžekovič, župnik v Svičini. — Za dekana slovenjebistriške dekanije je imenovan č. g. Franc Bohak, mestni župnik v Slov. Bistrici.

š **Novo delavsko organizacijo** bi rad čsnoval v Mariboru dr. Pivko. V to svrhu je bilo pred kratkim v Narodnem domu posvetovanje. Dr. Pivko je zaupnik Narodne stranke v Mariboru in zato smemo biti radovedni, ali bo sploh šel kakih delavec na liberalne limanice.

š **Katoliško slovensko ljudstvo** celega brežiškega okraja se veseli, da je dr. Benkovič odklonil dvoboj dr. Serneca in mu sedaj štem bolj zaupa. Da ga je dr. Sernece nenapovedano napadel, to se je že mnogim poštenim možem zgodilo in tudi dr. Benkoviču ni vzel nikjer ugleda in spoštovanja.

š **Sromlje.** Lansko leto že, ko je bil dr. Korošec kot poslanec pete kurije, tudi naš poslanec, smo izročili prošnjo za pošto. Pretekli dni nas je obvestil dr. Korošec, da se je naši prošnji ugodilo in da dobimo pošto.

š **Sv. Kunigunda na Pohorju.** V nedeljo, dne 6. oktobra 1907, ob 9. uri dopoldne, priredi tukaj S. K. Z. shod. Govoril bo državni poslanec Pišek. Pristrčno vabimo vse somišljenike!

š **Poštni sel.** Vsled posredovanja državnega poslanca dr. Korošca dobila Sv. Jernej ob Muti in Pernice svojega poštnega sela od mutske pošte.

š **Ne nehajo z lažmi.** Narodna stranka še vedno širi lažljivo vest, da je Ježovnik pridobil postajališče na Smartnem. To je popolnoma izmišljeno, ampak postajališče je za sluga prof. Robiča, kandidata S. K. Z.

š **Shod v Veržetu** skliče Slovenska kmečka zveza dne 6. oktobra, popoldne ob 3. uri, v gostilni g. Rošmana. Poročal bo g. državni in deželni poslanec J. Roškar. Obenem se bo ustanovil pododbor Kmečke zveze za trg in okolico.

š **Slovenska kmečka zveza** je sklicala v Ptuj zaupni shod tega okraja. Prišlo je mnogo mož, ki so hoteli izreči uskoku Ploju nezaupnico. Na shod so prišli poslanci dr. Korošec, Roškar in Pišek. Shodu je predsedoval veleposestnik Mlakar. Dr. Jurtela pa je vplival na dva deželna poslance naše stranke in nekateri zaupniki, naj se obsodba Plojeva odgodi, ker drugače bi opustil vse delovanje za narodno stvar in za volitve v okrajni ptujski zastop. Ker ni hotela »Kmečka zveza« razburiti volivcev, je odločila to točko za poznejši čas, dasi so se čule razne opazke na dr. Ploja, ki ne bo ušel zasluženi obsodbi ljudstva.

Primorske novice.

Goriške »Kmečke zveze« so priredile na nedeljo 22. sept. tri lepe shode. V Doljem Cevrovu je govoril državni poslanec g. Fon, v Kanalu dr. Breclj, nadučitelj g. Rustja in g. Mihael Zega, na Bukovem pa g. Miha Tavarčar, dr. Dermastia, državni poslanec gospod Demšar in akademik g. Kemperle. Na shodih so »Kmečke zveze« dobile mnogo novih članov ter se je izrekla zaupnica poslancem »Slovenskega kluba«. — Preteklo nedeljo zborovala »Kmečka zveza« v Št. Andražu. Poročal je državni poslanec g. Fon.

Vzpenjača mu je odtrgala glavo. V Trstu je v predilnici 17-letni delavec iz tovarniške

vzpenjače pomolil glavo tako nezrečno, da mu je bila glava v hipu odtrgana in je padla nazaj v tovarno.

š **Narodni dom v Buzetu** je, kakor smo že poročali dovršen. Stavba je krasna. Slovesno tvorjenje bo ta mesec.

š **Iz Avberja.** Zopet je zatislil oči eden Gospodovih delavcev. Preminol je naš župnik preč. gosp. Josip Mikuš. Šestnajst let živel in deloval je med nami. V ponedeljek 23. septembra ob 10. uri spremili smo ga k večnemu počitku. Šestnajst duhovnih sobratov iz vseh treh sosednjih škofij je prihitelo, da spremijo k počitku svojega tovariša. Naj počiva v mišu!

š **Za predsednika »Goriške zveze«** gospodarskih zadrug in društev je izvoljen veleč. gospod dr. Andrej Pavlica, za podpredsednika pa g. prof. Ivan Berbuč.

š **Petarda v Pulju.** V soboto, dné 21. m. m. je imela v Pulju v dvorani Belvedere ekonomična stranka delavski shod, da se dogovore o imenovanju zdravnika za delavsko blagajno arzenala. Pogajala sta se dva dr. Letiš, Hrvat iz Opatije in del Luca Fabijan. Tukajnja iredenta, ki ne more trpeti Hrvatov v svoji sredini, je vzdignila strašen hrup, da na noben način ne mara Hrvatov. Ogromna večina hrvaških delavcev se je odločila za Letiša, vsled tega so iredentovci sklenili po svojem receptu teroriziranja — osar tutto. Ko je bila seja najbolj burna, je v neposredni bližini počila ogromna petarda kakor največji top, ki je uničil vse, kar je našel pod seboj in je razdrobil v prah dve sto steklenice, ki se nahajajo v kleti. Petarda je bila namenjena, da pače na streho politične dvorane in da pokrije tako pod seboj več sto ljudi, ki so bili pod staro streho zbrani. Ni treba dvojiti, da se storilci tega zločina skrivajo pod zvezdo »Giovane Pola«, a moralni krivci so italijanski iredentiški zdravniki. Policija vpije na ves glas »sono tempi di Oberdank« — in nič več. Po zločincah ni ne duha ne sluha. Dr. Letiš je bil kljub temu izvoljen in imenovan zdravnikom. Camorra protestira in daje demisijo, zarotniki so izgubili pamet — a kmalu jim bo še huje!

š **Istrska volivna reforma.** V komisijo, ki naj prouči novo volivno reformo, so izvoljeni Bartoli, Benati, Bubba, Sbsa, Laginja, Spinčić in Trinaistič. Med vlogami na deželni zbor se nahaja prošnja istrske družbe sv. Cirila in Metoda za podporo. Tudi »Lavoratore« ostro napada volivno reformo.

š **Ciganska nadloga v goriški okolici.** Cigani se zmirom klatijo po goriški okolici tik mesta ter kradejo huje nego srake. Zapri so sedaj radi tatvine 19-letno Marijo Hudorovič in 26-letnega Jurčka Hudoroviča.

š **Št. Viškagora.** Jako vesel dan za naše farane je bil 22. t. m., ko so z lepo vbranim glasom prvič zapeli novi težki zvonovi. Do sedaj smo imeli stare, malovredne zvonove, da so imeli v vseh malih duhovnih okoli boljše. A sedaj smo pa napravili zvonove, da jih daleč okoli ni takih. Mali zvon tehta 7-80 starih centov, sredni 12-80, veliki 26-80. Ti zvonovi prekosijo zaradi lepega glasu in velike teže vse zvonove na celem Tolminskem. V prvi vrsti se moramo zahvaliti, da imamo sedaj take zvonove gospodu župniku, ki si je z vsem trudom prizadeval, da so se v naši župniji napravili tako težki zvonovi. Drugič se zahvalimo vsem faranom, ki so zložili tako veliko svoto denarja.

š **Pograje.** Dne 28. avgusta je med 3. in 4. uro nad vasjo Podgraje na kranjsko-istrski meji silno treskalo in lilo; Strela je večkrat udarila, vžgala je v Podgrajah hišo Jakoba Trošta. Močni plohi in prizadevanju ljudstva se je posrečilo ogenj omejiti in pogasiti, da je le del hiše in več sena pogorelo. Na Podgrajski gori je pasel starikav pastir Anton Bratovič ovce, vabila ga je strela. Obleka — posebno pokrivalo — je strela preluknjala;

ubožca so našli še le o poluoči s povzdigneno roko ne daleč od črede. Bog bodi milostljiv njegov duši. Naj bi tukajšnje ljudstvo opustilo grešno navado za malo nevoljo klicati srd božji: Strela te ubila.

š **Povodnji na Špankem in na Francoškem.** Iz Malage in Montpellier se poroča, da je nastala vsled hude nevihte velikanska povodenj. 72 oseb je utonilo, 68 poškodovanih. Polja in vinogradi so popolnoma pokončani. Železniški promet je ustavljen.

š **Dunajski župan dr. Lueger** je v petek, dne 27. t. m., prvič zopet prisostvoval občinski seji. Bil je videti duševno jako utrujen.

š **Svetovnoznanu Barthel-ovo klajno apno** je sredstvo, o katerem trdi na tisoče kmetovalcev, da brez njega sploh ne morejo več izhajati. Z njim se lahko krmi vse domače živali in kjer se redno dodaja k navadni krmi, se dosežejo veliki uspehi. Živali raje jedo, dajo več mleka, maščobe in mesa. Vsled tega opozarjamo čitatelje na današnjo prilogo trdke Mihael Barthel na Dunaju, ki je sploh znana kot solidna krščanska trdka.

Koroške novice.

š **K v koroškem deželnem zboru** so dovolili boroveljskim puškarijem brezobrestno posojilo 10.000 kron. Nato je zbornica odobrila zakonski načrt v varstvo planink.

š **Goljufiva bankira.** Proti lastnikom dunajske banke Ries & Fischer je vložil dunajski zasebnik dr. Herz tožbo, ker sta ga ogoľufala za 160.000 kron. Dozadj je dognano, da sta poneverila 250.000 kron.

š **Novi tajnik Mohorjeve družbe.** Dne 24. septembra se je v odborovi seji Mohorjeve družbe izvolil namesto bivšega tajnika g. Rozmana msgr. Valentin Podgorc kot novi tajnik Mohorjeve družbe. G. Podgorc, ki je doslej kakih 15 let z vestno poštrevnostjo in ne-sebičnostjo za narod delal, se bo novega posla z njemu lastno vztrajnostjo prijel ter bo imel najboljšo priložnost, delati v korist celega slovenskega naroda.

š **Nesreča v Turskem predoru.** V Turskem predoru so ubile skale enega in ranile enega delavca.

š **Koroški deželni zbor — Varstvo planin.** Odsekom so odkazali razne predloge, n. pr.: o tretji ustanovi za slušatelje živinozdravniške visoke šole, o osuševanju močvirja, o trajnem nameščenju voditelja zimske šole v Velikovcu in potovalnega učitelja Vincencija Šumija, o ureditvi plač praktikantom pri deželni zavarovalnici proti požaru in o cestah. — Poslanec Höullinger poroča v imenu deželnega odbora o varstvu planin in o pospeševanju planinstva ter predlaga zakonski načrt, ki določa: Sedanji planinski svet se naj kot tak ohrani; za vse občinske in občne planine, h katerim spadajo tudi zadružne, interesne in soseskine planine, se naj izdela gospodarski načrt in statut, katerega izvrševanje se postavi pod oblastveno nadzorstvo. — Predlog se izroči poljedelskemu odseku. — Predlog o zvišanju plač cestarjem se izroči stavbinskemu odseku, prošnji za podporo azil-skega društva dunajskega vseučilišča in azil-skega društva za dekleta v Celovcu se odklonita, gospejnemu društvu za deklško delavsko šolo v Celovcu se dovoli 600 K. — Sklene se stopiti v razgovor s trgovinskim ministrom, da se razširi telefonska zveza na prog: Celovec-Maribor-Beljak in Beljak-Spital-Lienz. — Potrebnščina za leto 1907 znaša 5.077.456 K. Lastnega pokritja je 1.060.983 K, primanjkljaj 4.016.473 K. (Od leta 1906 se je

potrebnost zvišala za 881.476 K.) — Za leto 1908: Potrebnost 4.782.340 K. Lastnega pokritja 754.764 K, primanjkljaj 4.027.567 K. Potrebnost je sicer za bodoče leto manjša nego za lani, a tudi lastno pokritje je mnogo manje. Primanjkljaj se bo moral pokriti z dokladami nakladami in državnimi prispevki ter z viselim dolgom 400.000 K.

k Kranjski liberalci in nekaj koroških mladičev je začelo grdo gonjo po »Narodu« proti dr. Brejcu zato, ker noče trobiti v liberalni rog. Grdi napadi izvirajo iz dr. Müllerjeve pisarne, a ta liberalni advokat si ne bo s svojimi napadi pridobil nikakih klientel. Če misli, da bo odtuil naše ljudstvo našim krščanskim voditeljem, se zelo moti.

k Mohorjeva družba bo razposlala letos med Slovence velikansko število knjig, namreč 474.876.

k Posledica pijačevanja. Iz Podgore: V sled vednega pijačevanja se je zmedla pamet tukajšnjemu dninarju Jožefu Ogrizegu. Z velikimi žrebli je zabil zvečer hišna vrata, polil posteljo s petrolejem in jo zažgal. Sam pa se je vsedel v kot, prerezal si pri komolcih žile in kričal na pomoč proti sovražniku, ki ga hoče ustreliti. Hišo so rešili samo s tem, da so izbili okna in polivali vodo skozi nje. Nesrečniku ni bilo več pomagati, umrl je predno so mogli do njega. Zopet ena žrtev več, ki jih alkohol vsako leto zahteva od nesrečnega človeštva.

Iz raznih krajev.

Novaki. 18. avgusta se je od nas poslavljaj nam toliko priljubljeni kurat gosp. Josip Abram. Novačani smo z njim veliko izgubili. On je bil mož, ki je skrbel vsem za dušno in telesno zdravje. Zalostni, ko nas je zapuščaj, smo klicali: Bog ga živi in njegova dela blagoslavljaj! — Dan 24. avgusta je bil za Novake vesel dan, ko je k nam prihajal novi gospod kurat v osebi g. Josipa Fona. Njegov prihod so naznanjali topiči in pritrkovanje zvonov, vihrajajoče zastave in slavoloki z lepimi napisi. Pozdravila je g. kurata prednica Marijine družbe, mala šolarica in izobraževalno društvo.

Pismo iz Eveletha. Dragi »Domoljub«! Sprejmi nekaj vrstic v svoje krilo iz naše velike naselbine Eveletha; najprej ti hočem sporočiti, da po celi Misabe Range (Minn.) štrajka 17.000 rudarjev za boljši pogoj življenja in sicer za osemurno delo in tridolarško plačo. Zato svarim rojake v stari domovini, kateri mislijo iti za kruhom v Ameriko, naj ne hodijo v Minnesoto, ker s tem bi svojim tukaj stanujočim rojakom jemali kruh izpred ust. Kadar mine štrajk, bode pa vsak rojak dobrodošel. Naj zastuje to, drugič kaj več. Pozdrav! — Avguštin Gregorčič, zvesti naročnik »Domoljuba«.

Sopris. Tukaj na Soprisu so štirje premogokopi. Delavci so različne narodnosti: Poljaki, Čehi, Nemci, Italijani, Hrvatje in Slovenci. Slovencev nas je malo tukaj. Največ je Italijanov. Kakih šest kilometrov proti severovzhodu od tukaj leži mesto Trinidad, središče premogovnih rovov, kateri se nahajajo daleč okoli mesta Trinidad. Imen ne bodem navajal, jih je preveč. Povsod so raztreseni Slovenci, ki se mučijo pod zemljo za vsakdanji kruh. Tukaj imamo malo, pa čedno cerkvico sv. Tomaža. Duhovnik pride dvakrat v mesecu iz Trinidada na Sopris maševat. Mala je naša cerkvica, a žalibog, da je še večinoma prazna. Kar se tiče cerkve, je tukaj velika mlačnost. Letošnje leto ni bilo nobene vročine. Kar se pa dela tiče, te tako: zasluži se za deveturno delo od 3 do 5 dolarjev na dan. Seveda je tudi

različno kakšen prostor ima kdo in kak je delavec. Od tega pa mora plačati smodnik, za kovača, olje in še več drugih reči in tako je tudi po drugih premogokopih po Coloradi. — Nesreče pa tudi tukaj ne počivajo. Meseca marca je ubilo tukaj rojaka Janeza Romšeka. Velik kamen je padel na njega. Njegovemu sinu pa je zlomilo nogo. Zadnji mesec je zopet ubilo enega zamorca. Strel mu je razbil glavo, da je bil na mestu mrtev. Lastniki rudnikov se malo zmenijo, če katerega ubije. Včasih niso delali v jami, če je koga ubilo, tako dolgo, da je bil dotičnik pokopan, zdaj se pa dela kar naprej. Družbam je veliko več za mulo, kakor pa za človeka, kakor pri vojakih, kjer jim je tudi veliko več za konja, kakor pa za vojaka. Živila so se zelo podražila tod po Ameriki, ali na to se kapitalisti nič ne ozirajo, da bi zaradi tega kaj plačo izboljšali.

Na Kitajskem se je zadnji čas zopet pričelo preganjanje kristjanov. Kitajci so umorili nekaj katoliških misijonarjev in uničili več cerkva in misijonskih naprav.

Na Španskem je napravila pretekli teden povodenj velikansko škodo. Mnogo vasi je popolnoma razdrtih, vsi poljedeljski pridejki uničeni, mnogo oseb je utonilo v vedno naraščajoči vodi.

Scottova emulzija

izredno močno vpliva na ves organizem, zdravi in krepi pljuča.

Kašelj in prehlajenja

Pristna le s to znanko-ribičim - kot poročitvenim znakom za SCOTT-ov način.

še tako dolgotrajna zastarana, se kmalu premagajo s SCOTTovo emulzijo. Celo jetičnemu povzroči SCOTTova emulzija olajšanje in ako se je pričelo pravočasno z zdravljenjem, večkrat tudi popolno in trajno odpravljenje.

2173

Cena izvirni steklenici 2 K 50 v.

Dobi se v vseh lekarnah.

Čuvajte lase, dokler jih imate, to geslo naj bi bilo vodilno za vse stanove. V to svrhu pa treba primerne sredstva, ki pa mora biti tako, da se z njim res doseže prvotni namen. V tem oziru prekaša vse dr. Dralle-ja brezova voda za lase. Brezov sok je itak že od pamtveka znan kot najuspešnejše sredstvo za lase. Dobiva se ta voda v vseh parfumerijah in brivnicah kakor tudi v lekarnah. Pazi naj se pa izrecno na ime dr. Dralle.

ALEXIN ZA POTICE

NAJFINEJŠE KOKOS-MASLO. POLPOLNO NADOMESTILO ZA ČAJNO MASLO. ZA KUHO. CVRENJE IN PEKO, 25% IZDATNEJŠE. NE POSTANE ŽARKO. RADI LAHKE PREBAVE ZDR. PRIPOR.

PRISTNO LE S TO VARNOSTVENO ZNAMKO. DOBIVA SE V VSAKI SPECIJSKI TROOVINI. — — B

C. k. priv. avstr. zavar. družba „DUNAV“

Javna zahvala in priporočilo

Podpisanemu Martinu Porenta po domače pri Bendetu posestniku v Spod. Bitnjem št 16, pogorela so dne 13. septembra t. l. vsa poslopja, ki so bila zavarovana pri **C. k. priv. avstr. zavarovalni družbi** 2207 1-1

„Dunav“ na Dunaju

Že dne 13. septembra t. l. izplačal mi je gosp. Rudolf Kokalj, glavni zastopnik „Dunava“ v Kranju **polno zavarovalno svoto brez vsakega odbitka.**

Za to hitro in povsem povoljno rešitev izrekam tem potom c. kr. priv. avstr. zavarovalni družbi »Dunav« in nje glavnemu zastopniku gosp. Rudolfu Kokalju v Kranju **javno zahvalo**, ter obenem **priporočam** najtopleje to zavarovalno družbo vsem posestnikom.

Kranj, dne 16. septembra 1907.

Martin Porenta l. r.

Andr. Porenta l. r. Fr. Pordan l. r.
priča. priča.

Kuniard Line
Trat-New York

enajspripravneje, najceneje in najboljša pot iz Ljubljane v severno Ameriko, ker to ni dolgotrajne muhe vožnje po raznih železnih, nobenega posredovanja, ne prenočevanja in sploh nobenih postanskih stroškov med potjo. Parniki so prostorni, zračni in sodni; vozijo vsake 14 dni. Hrana in postrežba najboljša. Pojavnika daje in karte prodaja glavni zastopnik. — 04 73

Bliznji odhod iz Trsta: Pannonia, torek 15. oktobra 1907. Carpathia, torek 29. oktobra 1907. Slavonia, torek 12. novembra.

Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškove ulice 25, poleg cerkve Srca Jezusovega.

Pozor!

Združene tovarne za volnino prodajajo letos zopet izključno po meni okroglo 4000 kom. takozvanih **vojaških kocev za konje**

za ceno le **glđ. 2-20 komad in glđ. 4-30 za par 6 parov franko na dom** naravnost na lastnike konj: **Ti debeli, trajno trpežni koci so topli kot kožuhovina, temnosivi, okoli 150 200 cm veliki, torej lahko pokrijejo celega konja.** — Razločno pisana naročila, ki se izvrše je po povzetju ali če se denar pošlje naprej, naj se pošljejo na 2214 1

Steiner-jevo komisijsko razpošiljalnico združenih tovarn za koce

Dunaj, II, Taborstrasse 27 F.

Ceniki na željo zastojni in franko. — Za neugajajoče se zavežem vrniti naprej poslani denar.

Maogoštevila priznanja in naročila so došla od: kobilarne v Radavcu, Komarno in Brody, župnika Kolarja Tutz, dr. Vračuna, odvetaika v Varasdu, posestnika Weichbergerja, Ilosva, Grünwalda, Zorkovak, Rotter Lichten, pl. Mroczkowski-ja Dobrostany, Rosenauerja Zg. Moldava, Kahlissa Mankendorf, Schenka Gerisdorf, lastnika umetnega mlina Fohringerja in dr.

Sirolin

Povečuje slast do jedi in teže telesa, odstranjuje kašelj, izmetavanje gnoja, močno potenje. 2209 D 44-27

Prporočajo vsak dan pri
pljučnih boleznih, katarh
oslovskega kašlja, škro-
fulozi, Influenca ☐ ☐ ☐

množestvilni profesorji in zdravniki.
F. Hoffmann - La Roche & Co.,
Basel (Švicca).

„Roche“

Dobiva se z zdravniškim receptom po
4 K steklenica.

Ker se ponujajo manj vredna ponarejanja, pro-
simo zahtevajta vedno: izviren zavitek „Roche“.

Nikakoga izpadanja las veči
Ella sredstvo za rast las

je danes priznano najboljšo
sredstvo proti pleši in izra-
danju las, čisti in osvežuje
glavo. Za mehke lase cena mali
steklenici K 3-60, veliki K 5-
mal lonček K 3-60, veliki K 5-

Barin spreminja barvo
las, brade in brk
v nekaj minutah. Ne za-
pušča nobenih sledov, ker ni barva, marveč
rastlinski izvleček. **Cena 4 in 6 kron.**

Stevilne priznanice iz vseh delov sveta.
Ella kreme za obraz odstranjuje vsake
madeže na obrazu,
napravi kožo fino in mlado. Cena po velikosti
1726 IV **1, 2, 3, in 5 kron.** 2-1

Ella-milo K 1-
Ella-lepotilo K 1-

Vse to se dobi pri
Baros Gábor kosmet. in parfumer.
tovarna.

Centrains prodajalna in biró:
Budimpešta, Dohány-utoza 1, Zaloga 49, Telefon 8-72.
Tovarna i. Varosmajor utoza 42 (lastna hiša) Telefon 45-45.
Cenik in vporabno navodilo zastonj.
Razpošilja se dvakrat na dan proti povzetju ali prejmitvi
vpokiljati denarja.

Zahvala.

Mer mi ni mogoče zahvaliti se osebno
vsem, ki so s toliko prijaznostjo nepriča-
kovano proslavili mojo osemdesetletnico,
tem potom izpolnjujem to prijetno dolžnost
in se kar najhvaležnejše in najorisrčnejše
zahvaljujem preč. duhovščini, cerkvenemu
pevskeemu zboru, slav. občinskemu odboru,
častitim letoviškim gostom in posestnikom
vil, zlasti še za čudovito sijajno razsvetlavo,
za bajni umetni ogenj in številno udeležbo
pri slovesni službi božji.

Ried, 28. septembra 1907.

Ernest knez Windisch-Graetz.

Sanatogen

Od nad 5000 profesorjev in zdravni-
kov vseh kulturnih dežel sijajno po-
trjen kot najvpešnejše krepično in
osveževalno sredstvo 2011 7-2

Jači telo, krepi živce

Dobiva se v lekarnah in drožerijah.
Brošure razpošilja franco in zastonj
Bauer & Co., Berlin S. W. 48 in glavno
zastopstvo C. Brady, Dunaj I. Fleisch-
markt 1.

Dve posestvi

na prodaj v Št. Ruperški fari na Dolenjskem.
Eno posestvo na Rožemberku vredno 6000 K, ob-
stoji iz hiše, treh novih hlevov z opeko kritih, pod
in 18 mernikov posevte i t. d. **Druge** na Gor. Jese
nicah vredno čez 30.000 K vse v dobrem stanu za
15 glav živine. Pojasnila daje Matevž Čampa,
Gor. Jesenice pri Št. Rupertu. 2213 2-1

FRANC JOZEFOVA grenka
voda.

„Izurjene“ čipkarice

ki morejo v tej stroki podučevati, se sprejmejo, za
Galicijo. Znanje poljščine ni potrebno. — Trajna
služba, dobra plača. Vožnja se povrne. Izišlane
učiteljice imajo prednost. Ponudbe pod „A. X.
64803“ na „Ann. Exped. M. Dukes“ Nachf. Du-
naj I., Wollzeile 9. 2216

Rane

vsake vrste se morajo skrbno varovati pred
vsako nesnago,
ker se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvije v
zelo hudo, težko ozdravljivo rano. Že 40 let se je iz-
kazalo meščno vlažno mazilo, tako imenovano **praško**
domače mazilo kot zanesljivo sredstvo za zdravo.
To zdravi rane čisto, obvaruje iste, olajšuje vnetje
in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

— Razpošilja se vsak dan. —

1 posuša 70 vin., pol posuša
50 vinar, ev. Proti pred. masti
K 3-16 se pošilja 4 posuša,
ali K 7-10 posuša pošilja
presto na vsako postaje avstro-
ogrške monarhije.

Vsi deli ambalaže imajo
zakonito deponovano
varstveno znamko.

Glavna zaloga
B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj
lekarna „pri črnem orlu“
Praga, Malá strana; ocel Nerudove ul. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ugrske, v Ljub-
ljani se dobi pri gg. lekarjih: G. Piccoli, U.
pl. Trankóczy, M. Hardetschláger, J. Mayr.

2172 1

BRAZAY

FRANCO-ZBANJEVO MILO

radi svojega izbornega higijeniškega in ko-
smetiškega učinka **je ne doseže**
nobeno drugo milo. Napravlja
kožo čisto, nežno in prožno, lepo polt, krepi
kite in učinkuje razkuževalno. Neobhodno po-
trebno za vsako toaletno mizo in vsako
otročjo sobo. 971 III

Cena komadu 70 v., 3 kosi v elegantnem kartonu K 2.
Dobi se povsod, kjer ne, naj se obrne na
Brazay, Dunaj III/2, Löwengasse 2 a.

AUSTRO-AMERICANA

TRIESI NEW YORK

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
raznastljivo potovati naj se obrnejo
Simonu Smetetza
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Vsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

Istotam sprejmejo se dobri in zanes-
ljivi zastopniki.

Zabranite izpadanje las! Odstranjajte prhljaje!

Dunaj 1904: Zlata državna svetinja. Dunaj 1904: Zlata državna svetinja.

St. Louis 1904: Grand Prix! Milan 1906: Grand Prix!

Ojačite rast las! Oživljajte živce!

Dr. Dralle-ja brezova voda za lase

najplemenitejša in najnaravnejša vseh voda za glavo in lase. Pazite pri nakupu izrecno na ime „Dr. Dralle“, ker se ponujajo češče manjvredna ponarejanja na škodo občinstva. Dobiva se v lekarnah, parfumerijah, drožerijah in brivnicah. Glavna zaloga: M. Hoffmann & Co. Tešin v L.

!Stojte! Ne amatrate

Ceres Jedilno mast

iz (kokosovih orehov)

za najboljšo? „Ceres“ mast ni le najfinejša in najčistejša, ampak tudi najcenejša in najizdatnejša mast, kar jih poznam.

Le poskusite!
Ne boste se kesali!

Mlin se sprejme v najem ali namerščino z dvema ali tremi tečaji in stopami. Zraven naj bi bilo stanovanje, hlev za prašiče in polja za nekaj mernikov posevke. Poudrbe pod „mila“ sprejema do 20. oktobra upravnništvo „Domoljuba“. 2223 (1-1)

Franc Kos, trgovec v Poljanah nad Škofjelo

vjudno naznanja p. n. občinstvu, da je svojo že nad 8 let obstoječo trgovino, ki se nahaja ob državni cesti ki veže Žiri, Idrijo in Cerkljo, zdadno povečal. Obenem se priporoča za obilen obisk in zagotavlja točno in ceno postrzebbo. 1823 5-2

Dva vajenca

za čevljarstvo sprejme takoj **Karol Hinterlehner**, čevljar, mojster, Ljubljana, Francovo nabrežje št. 21. 2096 3-3

Divji kosanji

kupuje kot vsako leto po najvišjih cenah **B. Grünhut in sin, Gradeo I.** 2166 3-2

Najboljše in najcenejše

tamburice

izdeluje in razpošilja tovarna tamburic

NIKOLA TIŠLAREC

Preloščica, z. p. Topolovao (Sisak) Hrvatsko.

Vse tamburice so točno urejene in solidno izvršene. Cenik tamburic in vseh tamburaških potrebščin pošljem na zahtevo vsakomur zaastonj in franko. 2146 5-2

3 vajence

sprejme takoj **August Repič**, sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo, v starosti od 15-17 let. Hrana in stanovanje brezplačno. 2164 3-2

Lepo kmetsko posestvo

oddaljeno 1 in pol ure od Ljubljane, se proda pod ugodnimi plačilnimi pogoji. Posestvo obstoji iz hiše, hleva za 14 glav živine, škednja, svinjakov, kozolca (dopler) in posebej 7 oknov, sadnega vrta, njiv, košenine in gozda, vse v obsegu okoli 50 oralov (johov). Zelo ugodna prilika za naselitev. Poizve se pri **Županu v Hrušici** pod Ljubljano. 1979 4

Postrežba točna! Nizke cene!

Priporočilo.

Naznanjam gg. čevljarjem in p. t. občinstvu, da sem **otv. ril novo trgovino z usnjem** in vsemi čevljarstvenimi potrebščinami pod imenom 2121 3-3

K. A. Kregar

v Ljubljani sv. Petra cesta št. 2 nasproti cerkve frančiškanov. Skušal bom, da z dobrim blagom in nizkimi cenami zadovoljim vse cenjene odjemalce in prosim obilnega obiska **K. A. Kregar.**

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom Kongresni trg št. 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 9. do 12. ure **po 4³/₄ %** to je, daje za 200 kron 9 kron 50 vinar. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo **kot gotov denar**, ne da bi se njih obrestovanje **prekinilo**.

Rentni davek plača hranilnica sama. Najsigurnejša prilika za štedenje.

Kanonik **A. Kalan** l. r., predsednik.

Kanonik **J. Sušnik** l. r., podpredsednik.

Registriran vzorec. **Bajna iluzija!** Oblastveno varovano.
 1974 **Najlepši kras božičnega drevesca 15-1**
 ki bi ga ne smela pogrešati nobena krščanska družina, je moje izboljšano
briljantno angel. zvonilo za božično drevo št. 1
 popolnoma iz kovine s 6 poslač. angeli 30 cm vis. Garantira se za funkcijoniranje.
 Pritrdi se lahko takoj na največje ali najmanjše drevo s preprostim nanajenjem. Postavljeno na mizo se
 rabi lahko tudi za namizno zvonilo. Postavljeno na toplo peč funkcijonira tudi brez prižganih sveč.

Gorki zrak treh prižganih sveč vrtil gonilno kolo, nanje pritrjeni izboljšani jekleni be tički pa udarjajo na troje zvoncev in blago-zvončno, srebrnočisto zvonjenje zadoni, mlado in staro prestavljajoč v božično blaženost. Kos stane s kartonom in navodilom vred **K 150.**

3 kosi	K 4-25	9 koso	K 12-
4 "	" 5-50	12 "	" 15-
6 kosov	" 8-	24 "	" 29-
	36 kosov	K 43-50	
	50 "	" 58-	
	100 "	" 112-	

Št. 2. Ravnostisto angelsko zvonilo za božično drevesce, izviršeno vzelelegantno in posebno fino ponikljano, s sukanimi stebriči za zvonce in tremi prekrasno zarezanimi srebr. lametastimi rožami, ki potem, ko so prižgane sveče, prekrasno odsevajo, kos s kart. in navod. vred **K 2-**

3 kosi	K 5-50	9 kosov	K 15-50
4 "	" 7-25	12 "	" 20-25
6 kosov	" 10-50	24 "	" 39-50
	36 kosov	K 57-50	
	50 "	" 7-50	
	100 "	" 150-	

Najnovejši

stekl. nakit za božično drevesce

12 kos. sortiran h. skrbno zavijih v kartonu. po velikosti in izvršitvi po **K -40, -60, -70, -80, 1-**, 1-20, 1-50, 2-, 4 od. karton., po velikosti in izvršitvi po **K -75, -90, 1-, 1-20.** Lometta. angeliški lasci, srebrni ali zlati, kuvert **K -10,** šica za orehe 100 kosov **K -20,** veržice iz steklenih kroglic, 1 in pol do 2 metra dolge, po velikosti kroglic **K -90 -95, 1-20, 1-40.** Svečnice 24 kosov v kartonu **K -50,** vošče 13 kosov v kartonu **K -58,** držajci za sveče, točni **K -50.**

Prosim zahtevajte katalog.

Božična nagrada. Vsak p. n. kupec, ki od 1. sept. do 30. nov. pišmenoma nesebrat naroči za božično nagrado darovano bedilko št. 4543 s po noči svetlečim se **Zamena dovoljena ali denar nazaj, torej brez rizika!**

Poljita se po povzjetju ali denar naprej. Najpripravnije se naroča na odrezku pošte nakaznice. Neobhodno je potrebno, da se pri naročitvi opomni, ali naj se pošlje blago po povzjetju ali če je denar odposlan po nakaznici. Tudi je v korist vsak-mu naročitelja, da naroči, čim le mogoče, blago še pred 15. decembrom, ker pošta po 15. decembru zaradi bulega navala ne more dostavljati tako hitro, kakor ob navadnem času. Naslavljajte naročbe zatorej pravočasno na naslov:

tvornica ur v Mostu **JAN KONRAD** ces. in kralj. dvorni dobavitelj v Mostu
 št. 1941 na Češkem
 Zahtevajte moj najnovejši glavni katalog s 3000 slikami, ki vam ga takoj pošljem zastonj in poštine prosto.

pristna Roskopf patentna remontoirka na sidro švicarskega sistema z masivnim solidn. švicarskim kolešjem nasidro in zaščito za gonilno vzmet, pristno nikljasto okrovje z varstveno plombo in šarnirskim pokrovom, ovaln. robom, 36 uridoda (ne gre samo 12 ur), okrašen in pozlačeni kazalci, najnatančnejše reguliranje in 3letni garancijski list, kom. 5 K, 3 kom. 14 K. S sekundnim kazalcem 6 K, 3 kosi 17 K.

Bogata izbira v mojem glav. katalogu.

Št. 7223. Denarnica iz enega kosa, svetlorjava, safian mnogo prostora za drobiž, 4 predeli, notranja zapora na vzmet, nikelnasta zunanja zapora 9 cm dol. gosti, 6 cm širokosti **K 1-50.**

Št. 7202. Cena dobra denarnica iz enega kosa, močnega, gladkega usnja z gumenca, la zaklopci iz govodine, 4 predeli in vsajste, 3 zapore, 9 cm dol. 6 cm šir. **K 1-35.**

Boljše denarice po **K 1-85, 2-10, 2-80, 3-10, 3-50, 3-80, 4-20** in višje za najmanj **40 K** blaga, dobi zastonj kasalnikom in po koledar za 1. 1908.

Cenik zastoj in franko.

Priznано najboljšje olinatc barve.

Adolf Hauptmann

v Ljubljani
 tovarna olinatih barv, hrncežev, lakov in steklarskega kleja.
 Najnižje cene. Najnižje cene.

Kdor rabi **traverse** in **železniške šine** za oboke, str. šno lepenko, bičje za strope, pločevino za strehe, okove za okna in vrata, pumpe in cevi za vodo, vino in gnojnico, obrne naj se na **trgovino z železnino**

FR. STUPIČA

v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 1, zraven „Figabirta“, in Valvazorjev trg št. 6, nasproti Križanske cerkve.

Edino tam se dobi vedno svež portland- in roman-cement iz slovečih tovarn dovle in trbovjske. Mreže in šica za ograje, trzaniške brane, razni plugi, štedilniki, tehtnice, čistilnice za žito, oprava za mlekarne. ter vse poljedelsko orodje v veliki izbiri.

Glavno in edino zastopstvo za celo Kranjsko na zadnji poljedelski razstavi v Zagrebu s prvim darilom odlikovanih slamozezal, mlaticile in gepejnov.

Amerikanski stroji za košnjo vedno v zalogi. 77

SVOJI K SVOJIM!

Stanje hranilnih vlog: nad 22 milijonov K.

Rezervni zaklad: nad 768.000 K. 3

Mestna hranilnica Ljubljanska
 v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3

poprej na Mestnem trgu zraven rotovža.

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem. Posoja se na zemljišča po 4 3/4% na leto. Z obrestni vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati. 1083 13-5

Proda se v Sodinji vasi eno uro od Ljubljane, četrt ure od papirnice

malo posestvo

hiša s kletjo, obokanim hlevom, 2 oken kozolca, hlevom za pražiče, njive in vrtom. Redi se lahko ena krava. Plačuje se lahko 5 let. Več pove **Jožef Bitenc, Sostro 5, p. Sp. Hrušica.** 2189

Posestvo v dobrem stanju, obstoječe iz gospodarskega poslojja, gozda, pašnika in občinsko pravico, v Spodnjih Vodalah ozir. v Dolu ob deželni cesti Sevnica-Mokronog ležeče. Več pove **Frančiška Golob, posestnica, Sp. Vodale ob Tržišču, Dolenjsko.** 2215

Indelovanje vseh predmetov za zdravilstvo, posebno 2193 12-1

kilnih pasov
 (bruh)

za moške, ženske in otroke natančno po meri. Pri poštnih naročilih se mora naznaniti, ali je kila na desni ali levi ali pa na obeh straneh in nje velikost.

Za gg. zdravnike **velika zaloga kirurg. in medic. instrumentov in aparatov, kavek-predmetov, elastičnih nagavic itd., izdelovanje modorcev.**

K. PIOTROWSKI, Sv. Petra cesta
 Levčeva hiša št. 32, Ljubljana.

Vijadno se priporoča
 trgovina s klobuki in čevlji
Ivan Podlesnik ml.
 Ljubljana, Stari trg št. 10.
 Velika zaloga. — Solidne
 blage. — Šmerne cene. . .

2178 52-52

Postavna zavarovano. Vsako ponarejanje kaznivo
 Edino pristen je 85 38

Thierry-jew balzam
 z zeleno znamko „redovnica“.
 Cena 12 majhnih ali 6 dvojnastih steklenic ali 1
 velika špeciialna steklenica s patent. zamažkom
 K 5.— franko.

Thierryjevo centifolijsko mazilo
 proti vsem že tako starim ranam, vnetjem, ru-
 žičnim, abscesom in oteklinam vseh vrst. Cena
 1 lončca K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali
 denar naprej. — Obe domači sredstvi sta po-
 vsod znani in slovitá kot najboljši. Naročila se
 naslavljajo na:

Allein echter Balzam Lekarinar A. Thierry v Pregradi pri
 Rogaski Slatini.
 & Thierry v Pregradi Brojerska s tisoči originalnih pisem gratis in
 franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah

Izurjeno 2161 4-2

šivilje za slamnike

za trajno, dobro plačano delo sprejme to-
 varna za damske slamnike **Siegfrid**
Ornstein, Dunaj 6, Theobaldgasse 13.

Najboljše stiskalnice

za sadje in grozdje, sadne in grozdne
 mline, čistilnice za žito kakor druge naj-
 boljše poljedelske stroje priporoča tvrdka
 „Merkur“, P. Majdič v Celju.
 Ceniki zastoj. 1846 6

Za 5 vinarjev

si more vsak preskrbeti prednosti pri
 nakupu blaga za obleko, kakoršnih sicer
 ni dobiti, kdor prosi po dopisnici za vpo-
 slatev vzorcev pri **veliki trgovini**
bratje Lechner v Gradcu, železna
hiša. To ne stane nič, na izbero pa ima
 vsak najmočnejše blago za damske oble-
 ke črno in barvano perlično blago, po-
 steljnino, oksford, loden, sukno, vse vrste
 platno za perilo in posteljno opravo, in
 mnogo drugih predmetov, poleg cenika
 o vseh vrstah perila i. t. d. — Zložno si
 more vsak doma izbrati in potem kar
 najceneje izvršiti najboljši nakup. Mnogo
 hiš naroča že celo vrsto let vse svoje po-
 trebščine le od tam, ker so se prepričali,
 da ima ta strogo realna trgovina pred
 očmi edino zadovoljnost svojih odjemalcev.
 2026 12-5

FLORIAN

Je najboljše kreplilo za želodec!
 Priznano od učenjakov!
 „Florian“ se dobi edino od Rastlin-
 ske destilacije „Florian“ v
Ljubljani.

I. kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklo
Aug. Agnola,
 Dunajska cesta 13a, poleg Figovca'
 se priporoča prečastiti daboščini in p. a.
 slava. občinstvu za napravo cerkvenih oknov
 z umetnim steklarstvom ali slikane na stekle,
 stavenih del, napravu okvirov, itd. itd. —
 ima tudi v zalogi različno porcelansko in
 stekleno posodo za namizje gostila in za-
 sebnike, svetilke, okvire itd. po najnižjih ce-
 nah. — Nariši, ceniki in proračuni na za-
 hitveo zastoj, mnoga spričevala za dovršena
 dela so cenjenim odjemalcem v ogled na
 razpolago. 1907 53-8

Čudež

se je zgodil nedavno v Budapešti,
 ki je edini te vrste. Ta čudež je
 učinil, da **deželna zaloga suknenega blaga**
v Budapešti VII. i. Rottenbillergr. »ja razposilja za
K 10 kupon 3 metrov
 finega jesenskega blaga ali kamgarna v črni temno-
 višnjevi, sivi in rujavi barvi za popolno obleko
 za gospode (sukna, hlače in telovnik). 1973 15-5

Čujta! **Pozor!**
 Od 38 kron naprej se dobi pri meni dober
 lep in trpežen **šivalni stroj.** Obrtniki in vsi
 drugi, koji mislite naročiti nov stroj, obrnite se na
 mojo zalogo. Naročite cenik, ki ga pošiljam zastoj
Loreno Rebolj
 zaloga šivalnih strojev in koles
 v Kranju, Glavni trg. 2163 2

Staro železo

baker, svinec in mednino plačuje
 po najvišjih cenah
Fr. Stupica
 v Ljubljani, Marija Terezije cesta št. 1
 in Valvazorjev trg št. 6. 718 7

2148 3-3
Naprodaj je
 lepo arondirano posestvo na Stožji tik Kropce
 na Gorenjskem. Posestvo obstoji iz njiv, travnikov
 in dobro zaraščenih gozdov; redi se lahko 6-7
 glav goveje živine. Posloplja so v dobrem stanu.
 Kapnina 10,000 kron se lahko plača v obrokih.
 Natanknejša pojasnila daje lastnik
Florijan Pretnar, Zg. Dobrava, p. Podnart.

Ne kupite nobene ure
 dokler niste prejeli mojega ve-
 likag. cenika!

pl. 1-50 pl. 3-50

slab. Rokost. ure	1-50
svobne	2-50
z dvojnim poklovcem	4-50
z 8 urah	5-50
plenk. j. klone ure	7-50
prave Rokost.-patent.	7-50
prave Omega	7-50
svob. sklopne varčlice	1-50
14karatne silne ure	8-50
14karatne silne varč.	10-50
14karatni slati pretni	2-50
silne ure 70 cm	2-50
z bijem liki svonu	5-50
z pedo	5-50
z kukavico	2-50
suknje ure	2-50
bučlike	1-50
poned. v ted.	1-50
dvojn. svonu	1-50
bučlike z bijem in	2-50
svonjenjem liki svonu	2-50

Triletno planinsko jamstvo, na
 vpramerno denar zastoj.
 Razposilja po povzetju.
Maks Böhnell
 urar, zapriščeni sodni ocenilec
 Dunaj, VI., Margare-
 thenstr. 27 (v lastni hiši)
 Zahtevajte moj cenik z
 2000 slikami zastoj in
 pošlites prosto.

Zaloga, prodaja in razpo-
 šiljanje prav dobrega od 88
 do 200 vin, liter pri Carlo
 Gorotan, Trst, Via S. Cate-
 rina 13. Ceniki na zahtevo
 zastoj. 1457 20-14

jedilnega oja

MASTIN

doktorja pl. Trnkóczyja krmilno varstveno
 sredstvo se dobiva pristno pri trgovcih le
 pod imenom **Mastin.** Previdni kmetovalec
 ga primeša k rmi vsaki domači živali. Najvišje
 medalje na razstavah in tisoči zahvalnih pisem
 pričajo o velikih uspehih, ki se dosežejo z
 mastinom. 187 26 18
 Tovarniška zaloga: lekarnar **Trnkóczy,**
 Ljubljana.

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traje
 dni 6 dni
 izvirna prilika za potovanje in ostanje
 z najnovjšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parnikj
Amerika 24,000 ton
Kaiserin Augusta-Victoria 25,000 ton
 Kaper do sedaj veliki parnik z 8-12,000 tonom
 Pojasnila daje zastojnik:
Ljubljana Fr. Seunig,
 Kolodvorske-ulice št. 28
 Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Tovarna za stole
Franceta Šolgeljna
 na Bregu, p. Borovales, Kranjsko
 izdeluje
 vsakovrstne stole
 od preprostih do najfajnejših po najnižjih cenah brez
 konkurence. Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo
 2806 26-20 zastoj in franko.

2 enonad- stropni hiši

se prodasta pod zelo ugodnimi pogoji.
 Več pove lastnik na **Trnovskem pri-
 stanu št. 14** v Ljubljani. 284 19